GAZETA
OLAKÓW
REPUBLICE
CZESKIEJ

głos LUDU

DZIŚ W NUMERZE:

Szkoła życia na morzu str. 3
Bal Gorolski – fotoreportaż str. 4
Mądry Polak po szkodzie str. 5
Petr Nedvěd katem Trzyńca str. 8

WTOREK
11 STYCZNIA 2005
NR 4
ROCZNIK LX
CENA 6 KČ

tel.: 558 731 766
faks: 558 740 044
info@glosludu.cz

L GOROLSKI – SKARBIEC FOLKLORU

Kasowy« ękał w szwach

STY KOŁO JABŁONKOWA **(man) – W sobotnie popołudnie do Mostów zjechały tłumy ci. Jednak nie po to, żeby poszaleć na oświetlonej nartostradzie, ale by w Domu O zabawić się na tradycyjnym, 27. Balu Gorolskim.**

ganizowana przez zespół „Góro- i MK PZKO impreza rozpoczęła od tradycyjnego Międzynarodo- go Przeglądu Kapel i Zespołów lowych. Otworzył ją **Alojzy Mar- ek** – kierownik zespołu „Górole" stępca wójta gminy. Przy okazji mieniu zespołu złożył życzenia woroczne wójtowi **Milanowi cházce**.

Następnie sympatycy folkloru, goście oraz przedstawiciele sponsorów obejrzeli przegląd zespołów i kapel. Jako pierwsza stanęła na scenie miejscowa kapela „Polynica", po niej bywalec imprezy – **Paweł Capek ze Skalitego**, zabawiający publiczność wesołymi piosenkami i jędrnymi dowcipami, następnie „Górole", kapela „Friš" z Ostrawy, żywiołowy zespół „Zemplin" z Michalowiec. **Ciąg dalszy na str. 4**

Balowicze tańczyli w takt muzyki ludowej aż do samego rana.
Fot. ROMAN BASELIDES

AJKA« ZAGRAŁA W ORKIESTRZE

23 miliony WOŚP

RSZAWA/OLESNO (mro) – Nie o do oddziałów szpitalnych le- cych noworodki i wcześniaki tra- 23 mln złotych, które wraz ze 120 iącami wolontariuszy uzbierał w dzielę **Jurek Owsiak**. Część z tych niędzy przekazana zostanie także wyposażenie szpitala w cierpiącej kataklizmie Sri Lance.

O tych szczytnych celach wiedzieli acy i masowo przystąpili do kwes- i niezliczonych licytacji na rzecz lkiej Orkiestry Świątecznej Pomo- Licytowano prawie wszystko – n. jednodniowe stanowisko szefa zkiej policji, czterotonową wieżę asowanych wraków samochodów tytę z piosenką wykonywaną przez sła „w odsiadce" **Andrzeja Pęcza- ka**, przegubowy tramwaj, rasową mysz i koszulkę z autografem **Ronaldo**, piłkę z podpisem **Pelego**, narty **Małysza**, pióra wieczne **Aleksandra Kwaśniewskiego**, **Tomasza Nałęcza** i innych polityków.

Ciąg dalszy na str. 2

Rada Kongresu Polaków w RC informuje, że

SEJMIK GMINNY w Wędryni

z przyczyn technicznych nie odbędzie się 12. 1. 2005, **ale 19. 1. 2005 o godz. 17.00** w Czytelni.

STYCZNIOWE CIEPŁO SPRZYJA GRYZONIOM

Jeszcze nie panikujmy!

REGION (sch) – Podobnie jak narciarze, rychłego nadejścia zimy oczekują rolnicy i sadownicy. Utrzymująca się przez dłuższy czas ciepła styczniowa pogoda dla tegorocznego urodzaju nie wróży bowiem nic dobrego.

Zdaniem szefa frydecko-misteckiej Izby Agrarnej **Jaromíra Kubláka**, na razie nie ma powodów do pisania katastroficznych scenariuszy. – *Temperatury ok. 10 st. C występują dopiero kilka dni. Bardziej groźne są suche mrozy, które dopiero mogą nadejść* – przestrzega.

O tym, że na razie nie ma powodów do paniki, przekonuje nas również **Dušan Kokoška** z żywocickich sadów. Według niego, na rozpoczęcie wegetacji mają wpływ dwa czynniki. Pierwszy to sprzyjająca temperatura, drugi – długość dnia. – *To fakt, że jest ciepło, dzień jest jednak jeszcze stanowczo za krótki. O wiele bardziej jest niebezpieczne, gdy ocieplenie nadejdzie pod koniec lutego. Wtedy przyroda przygotowana jest do życia, a nowa fala mrozu może spowodować poważne straty* – wyjaśnia Kokoška.

Obecna pogoda stwarza idealne warunki do przezimowania gryzoni i innych szkodników. Zdaniem fachowców, aby nie doszło do ich przemnożenia, ziemia powinna zamarznąć co najmniej na głębokość 30 cm.

PREMIERA Z MARKIEM PEREPECZKĄ

Dwie morgi śmiechu

CZ. CIESZYN (kor) – Niewątpliwie rekordowa liczba widzów obejrzała w ub. sobotę w Teatrze Cieszyńskim pierwszą w tym roku premierę Sceny Polskiej TC. Była nią komedia **Marka Rębacza** „Dwie morgi utrapienia".

Trudno się dziwić, że widownia była pełna. Reżyserem spektaklu jest bowiem popularny polski aktor teatralny i filmowy oraz reżyser **Marek Perepeczko**. On też zagrał głównego bohatera komedii, upartego chłopa Mariana Koselę, bezkompromisowo walczącego o swój skrawek ziemi w samym centrum dużego miasta.

Publiczność salwami śmiechu reagowała na kwestie wygłaszane zarówno przez gwiazdę wieczoru, jak i partnerujących jej aktorów: **Janinę Buławę**, **Lidię Chrzanównę**, **Katarzynę Małolepszą**, **Mariusza Osmelaka** i **Janusza Karczmarskiego**. Podobały się świetne dialogi, gra aktorów, a przede wszystkim zaskakujące zakończenie.

Aktorom dziękowano owacjami na stojąco i chóralnym „Sto lat". M. Perepeczko zaś zaprosił na scenę zarówno obecnych na premierze kolegów – autora sztuki M. Rębacza i autora scenografii **Jerzego Gorazdowskiego** – jak i przyjaciela ze studiów aktorskich, dyrektora TC **Karola Suszkę**. – *A szepnijcie też swoim przyjaciołom i znajomym, że to jest całkiem fajna sztuka. Chętnie zagrałbym ją dla wszystkich Zaolziaków* – dodał M. Perepeczko.

Ciąg dalszy na str. 2

Podczas premiery Sceny Polskiej TC na scenie spotkali się przyjaciele ze studiów: dyrektor TC Karol Suszka, aktor i reżyser Marek Perepeczko oraz aktorka Janina Buława.
Fot. WIESŁAW PRZECZEK

Kolędy »Przyjaźni«

ARWINA (st) – W sobotę po ludniu frysztacki kościół Podwyższenia Krzyża Świętego okazał e za mały. Tłumy wypełniły go k, że trudno było nawet o miejsce jące.

Wszyscy w skupieniu wysłuchali lęd i pieśni sakralnych w wykoniu 50-osobowego chóru z towayszeniem 18-osobowej orkiestry anego i lubianego karwińskiego espołu Śpiewaczo-Muzycznego rzyjaźń" pod dyr. **Józefa Wierzgoa**. Z zachwytem przyjęto solistów rażynę **Wilk-Biernot** i **Władysła- a Czepca**. Ze wzruszeniem słuchano kolędy „Oj, maluśki" w wykonaniu uczennicy kl. 2 karwińskiej PSP **Joasi Wierzgoń**. Wielu słuchaczy miało łzy w oczach podczas końcowych, po mistrzowsku wykonanych, pieśni „Ave verum", „Ave Maria" i „Czarna Madonna". Poezję recytowała **Weronika Ondruch**.

Koncertu wysłuchali m.in. prezes i sekretarz Oddziału Morawsko-Śląskiego Unii Czeskich Zespołów Chóralnych w Ostrawie **Stanislav Děrkač** i **Stanislav Kuchař** oraz emerytowany profesor Uniwersytetu Śląskiego **Brunon Rygiel**.

Gnojnik w Skoczowie

SKOCZÓW (mro) – Uczniowie gnojnickiej PSP – **Michał Firla**, **Aneta Zagóra**, **Maja Kłosińska** oraz **Jolanta Kowalczyk** – wystąpili w ubiegły piątek w Domu Kultury w Skoczowie na koncercie charytatywnym dla potrzebujących i ofiar tsunami w Azji Południowo-Wschodniej.

Był to wynik współpracy zapoczątkowanej we wrześniu ub. roku między PSP w Gnojniku a Zespołem Szkół nr 3 w Skoczowie, organizatorem imprezy. **Ciąg dalszy na str. 2**

ogoda

TOREK – Zachmurzenie małe do miarkowanego, rano możliwe gły. Temperatura w dzień od 6 do st. C, w nocy od 2 do -2 st. C. iatr płd.-zach. 2-6 m na sek.

RODA – Pogoda bez większych nian. Temperatura w dzień od 5 9 st. C, w nocy od 2 do -2 st. C.

BOŻONARODZENIOWE WOJAŻE COLLEGIUM CANTICORUM

Z kolędą po laury

Podwójnym sukcesem zakończył się w ubiegłą sobotę udział Polskiego Chóru Mieszanego Collegium Canticorum w dwu polskich konkursach kolęd i pastorałek.

Wczesnym popołudniem zespół zaprezentował się na „XIV Tyskich Wieczorach Kolędowych" w Państwowej Szkole Muzycznej w Tychach. Pod batutą swojej dyrygent **Haliny Goniewicz-Urbaś** zaśpiewał trzy współczesne kolędy polskie i w rywalizacji z 21 chórami uzyskał najwyższe uznanie tak publiczności, jak i jurorów i 1. nagrodę w konkursie. W najbliższy weekend, 15 stycznia, Collegium Canticorum wystąpi w tyskim kościele św. Marii Magdaleny na koncercie galowym jako laureat tej imprezy.

W tym samym dniu pod wieczór śpiewacy czeskocieszyńskiego chóru stanęli do finałowej rywalizacji kolejnego konkursu. Tym razem chodziło o imprezę najwyższej rangi krajowej – Finał „XI Ogólnopolskiego Festiwalu Kolęd i Pastorałek w Będzinie".

Festiwal ten we wspólnym kolędowaniu zrzeszył w tym roku blisko 17 tysięcy wykonawców: wokalistów i instrumentalistów, chórzystów i solistów, którzy od grudnia 2004 r. uczestniczyli w eliminacjach w 25 miastach na terenie całej Polski i Ukrainy. Dopiero zwycięzcy poszczególnych regionalnych konkursów zaproszeni zostali do udziału w ogólnokrajowym finale. Uczestnictwo w nim wywalczyć musiał uprzednio również PChM Collegium Canticorum, prezentując się 13 grudnia w eliminacjach w Rybniku.

Ciąg dalszy na str. 4

ISSN 1212-4222
05004
9 771212 422027

TYDZIEŃ

3 – 9 I 2005

■ Szwedzka organizacja humanitarna „Ratujmy dzieci" alarmuje, że niektóre z dzieci osób zaginionych podczas kataklizmu w Azji mogły wpaść w ręce handlarzy żywym towarem i dostać się do domów publicznych.

■ Liczba ludności Chin osiągnęła 1,3 miliarda – poinformował Państwowy Urząd Statystyczny ChRL.

■ Terroryści zastrzelili w Bagdadzie gubernatora stolicy, Ali al-Haidriego.

■ Lekarze kliniki w Rijadzie w Arabii Saudyjskiej przeprowadzili udaną operację rozdzielenia polskich sióstr syjamskich. Stan zdrowia dziewczynek jest zadowalający.

■ Na mocy decyzji sądu musi Kościół katolicki w kalifornijskim powiecie Orange wypłacić poszkodowanym przez księży ofiarom seksualnego molestowania 100 mln dolarów. Jest to najwyższa tego typu kompensacja w dziejach amerykańskiego Kościoła katolickiego.

■ Władze Korei Północnej nakazały swoim obywatelom, aby przygotowali się na długą wojnę z USA. Wydały w tym celu zespół instrukcji, jak przeprowadzać ewakuację do schronów. W instrukcji stoi między innymi, że należy zabrać z sobą żywność, broń i portrety przywódcy Kim czong-Ila.

■ Posłowie powołali Włodzimierza Cimoszewicza na stanowisko marszałka Sejmu RP. Cimoszewicz zastąpi w tej funkcji Józefa Oleksego, który ustąpił ze stanowiska po tym, jak sąd uznał go „kłamcą lustracyjnym".

■ W indonezyjskiej Dżakarcie obradował specjalny szczyt poświęcony pomocy dla państw zniszczonych przez kataklizm. Zadeklarowano na nim pomoc, która w ciągu pół roku ma osiągnąć blisko 1 mld dolarów. Na Oceanie Indyjskim ma powstać system wczesnego ostrzegania przed falami tsunami.

■ 18 osób zginęło w wyniku czołowego zderzenia pociągu osobowego i towarowego koło Bolonii we Włoszech. Rannych zostało ponad 50 osób.

■ Według nowej ustawy o obronności kraju, w wypadku zagrożenia do armii czeskiej powołane zostaną również kobiety.

■ Grupa siedmiu najbardziej rozwiniętych przemysłowo krajów świata (G7) zaakceptowała moratorium na spłatę długów przez kraje azjatyckie, które ucierpiały z powodu niedawnego trzęsienia ziemi i tsunami.

■ Amerykański atomowy okręt podwodny „San Francisco" uderzył w dno Oceanu Spokojnego koło wyspy Guam. Jeden członek załogi zginął, a 20 zostało ciężko rannych. Do uszkodzenia reaktora nie doszło.

■ W całej Polsce i kilkudziesięciu miastach świata odbył się 13. Finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy. Wybrane pieniądze zostaną przeznaczone na zakup sprzętu diagnostycznego w neonatologii oraz pediatrii.

■ Siedmiu żołnierzy ukraińskich i jeden kazachski zginęło w Irakuk w wyniku detonacji przewożonej do likwidacji bomby lotniczej.

■ Na terytoriach palestyńskich odbyły się wybory prezydenta Autonomii. Według wstępnych wyników wygrał je 69-letni Mahmud Abbas.

■ Rząd Sudanu i rebelianci z południa kraju podpisali porozumienie pokojowe kładące kres najdłuższej wojnie domowej w Afryce. W ciągu 21 lat jej trwania zginęło około 2 mln ludzi.

■ Nad północną Europą przeszedł orkan. Zginęło co najmniej 14 osób, tysiące domów są bez prądu elektrycznego, ruch na trasach samochodowych i kolejowych został wstrzymany. **(M. B.)**

Niesygnowane materiały publicystyczne i informacyjne pochodzą z internetowych serwisów informacyjnych.

Josef Novický i uczestnicy wernisażu jego wystawy. Fot. WIESŁAW PRZECZEK

Dwie morgi śmiechu

Dokończenie ze str. 1

Sobotniej premierze towarzyszył – jak stało się dobrą tradycją – wernisaż wystawy. Tym razem w Białej Galerii otwarto wystawę obrazów **Josefa Novickiego** z Trzyńca pn. „Pejzaże".

Jak powiedział podczas wernisażu dyrektor TC **Karol Suszka**, Novický (ur. w 1927 w Waclawowicach koło Frydku-Mistku) wystawiał w Teatrze Cieszyńskim swoje prace już przed dwoma laty. Wówczas przedstawił się jako abstrakcjonista. Tym razem możemy go poznać jako pejzażystę, który na płótnie utrwala przede wszystkim beskidzkie krajobrazy. Wystawę można zwiedzać do 13 lutego br.

23 miliony WOŚP

Dokończenie ze str. 1

Na rzecz WOŚP grała także „Bajka" – Teatr Lalek ZG PZKO.

– *Po raz drugi już zostaliśmy zaproszeni przez Agencję Impresaryjną KIM do Domu Kultury w Oleśnie* – powiedziała nam **Pawełka Niedoba**. Zaolziański teatr przedstawił „Wyrwidęba i Waligórę" autorstwa **Joanny Gutowskiej** i **Mirosława Huszczy**. – *Graliśmy przed wypełnioną po brzegi salą* – dodała P. Niedoba. Po spektaklu, jak i na wielu miejscach XIII Finału w Polsce nastąpiła licytacja darów. – *Jesteśmy bardzo szczęśliwi, że choć tak mogliśmy przyczynić się do wielkiego dzieła* **Jurka Owsiaka**.

W ciągu 12 lat grania WOŚP uzbierała ponad 50 mln dolarów amerykańskich. Przeznaczyła je na szereg programów medycznych w pediatrii.

Szkoła pensjonatem

BOGUMIN (wak) – Wczoraj w Boguminie Wierzbicy otwarto dom seniora. Powstał on w zrekonstruowanym kosztem 20 mln koron starym budynku szkolnym (kwota 8,2 mln pochodziła z dotacji państwowych).

„Bezbarierowy" Dom Opieki Społecznej, w tórym znajduje się 15 mieszkań I kat. (trzy pokoje przystosowane są dla osób niepełnosprawnych), służyć będzie wyłącznie mieszkańcom Bogumina. Pierwsi lokatorzy wprowadzą się doń w połowie stycznia.

Będzie wyż demograficzny?

HAWIERZÓW (wak) – Utrzymujący się od kilku lat ujemny bilans przyrostu naturalnego został wreszcie przełamany. W roku ubiegłym w hawierzowskim urzędzie metrykalnym zarejestrowano 669 noworodków; o 21 więcej aniżeli w 2003 roku oraz o 30 więcej w porównaniu z rokiem 2002.

Wielkimi fanami „Tańczącego z wilkami" musieli być młodzi rodzice, którzy swemu pierworodnemu dali na imię Kevin. Równie oryginalni byli rodzice, którzy nadali swoim pociechom takie imiona, jak Dino, Hulan, Vanessa, Chiara, Timoteus czy Berenika. Najczęściej jednak w rejestrze imion występowały: Natalie, Teresy, Nele, Klary, Lucje, Kateřiny i Eliški. Z możliwości nadania dzieciom dwóch imion skorzystało osiem par rodzicielskich.

Marsza Mendelssohna w chało w ub. roku 413 par (w 2003 – 348). Ślub kościelny w 37 młodych małżeństw.

Ślubu w Hawierzowie udzi również kilku cudzoziemców wśród nich m.in. mieszkańcy Niemiec, Wielkiej Brytanii, Ki dii, Wybrzeża Kości Słonio także Polski i Słowacji.

W sali obrzędów na Zam półwiecze wspólnego pożyc chodziło siedem małżeństw zaś święzowały tam Diamen Gody.

Wyższa inflacja

PRAGA (sch) – 2,8 proc. wyniósł w ub. roku wskaźnik inflacji krajowej. W porównaniu z 2003 rokiem jest to o 2,7 proc. więcej – podał wczoraj Czeski Urząd Statystyczny.

Wzrost inflacji ma na sumieniu przede wszystkim wprowadzenie wyższej stawki podatku VAT, co automatycznie prowadziło do wzrostu m.in. cen usług telekomunikacyjnych, pocztowych oraz gastronomiczno-hotelarskich.

Gnojnik w Skoczow

Dokończenie ze str. 1

Gospodarze przygotowali na ł jasełka oraz kolędy, gnojnicza kolędy przeszli do programu wałowego zdobywając gorący publiczności, jak zauważyła tr sząca młodym Zaolziakom Ma **ta Rakowska**, dyrektor gnoj PSP.

– *Taka wymiana kultur jeden z aspektów podjętej wspó Apetyty mamy jednak większe dzi o wymianę doświadczeń p gicznych między polskimi a za skimi nauczycielami dotyczący metodyki nauczania* – powiedz Rakowska.

Ludzie są niepoprawni

REGION (man) – Statystyki wypadków drogowych są tragiczne. Również w minionym roku na drogach regionu frydecko-misteckiego ludzie umierali zupełnie niepotrzebnie.

W pierwszym półroczu 2004 roku doszło tam do 1873 wypadków drogowych, podczas których 12 osób straciło życie, 40 doznało poważnych, a 264 lekkich obrażeń.

– *Do kraks i stłuczek doch najczęściej w pierwszym dni dnia, natomiast w niedzielę cy byli najbardziej ostrożni. ęcej wypadków wydarzyło lutym – 412, w styczniu – marcu – 325; do większości w godzinach popołudniowy bez wpływu na ten niekorzys tystyczny wynik jest długa gołoledź, śliskość pośniegow źle utrzymane jezdnie* – powi ła nam rzecznik powiatow mendy policji **Jana Posowa**.

Hierarchia bezpośrednich czyn tych nieszczęść jest taka waga kierowcy (1118 wypad nadmierna prędkość (390) or udzielenie pierwszeństwa p du. W stanie nietrzeźwym z rownicę usiadło 124 kierow

– *Zaskakuje fakt, że spro największej liczby wypadków doświadczeni kierowcy. Oso siadające prawo jazdy dłużej lat spowodowały 562 kraks, cy z 6-10-letnim stażem doświadczeniem 3-5-letnim 300* - dodała J. Posowa.

Zmarł Jan Rucki

W piątek 7 stycznia zmarł po ciężkiej chorobie, przeżywszy 76 lat, **Jan Rucki**, prezes Polskiego Związku Byłych Więźniów Politycznych w RC.

J. Rucki urodził się 22 maja 1928 r. w Nydku, ale większość życia spędził w Ostrawie. Pochodził z rodziny o głębokich tradycjach patriotycznych i społecznikowskich, na której wycisnęła niezatarte piętno okupacja hitlerowska. Matka, **Anna**, znana przedwojenna działaczka polska, zginęła w obozie koncentracyjnym w Oświęcimiu, młodszy brat **Stanisław** został w 1944 r. wraz z czterema Polakami stracony na szubienicy podczas publicznej egzekucji w Nawsiu.

Ta tragedia miała ogromny wpływ na całe życie J. Ruckiego. Czynił wszelkie starania, żeby tragiczne losy Polaków z czasów II wojny światowej ocalić od zapomnienia. W 1998 r. był nie tylko współzałożycielem Polskiego Związku Byłych Więźniów Politycznych, który założyli członkowie byłego Klubu Gusenowców, ale stał się też jego pierwszym prezesem. Wspólnie z sekretarzem Związku, Alojzym Kaletą, postanowił zebrać wspomnienia byłych więźniów i wydać je drukiem. Niestety, nie udało mu się dokończyć tej publikacji, pracę przerwała śmierć. Jak jednak zapewnił „GL" prezes Kongresu Polaków, Józef Szymeczek, Kongres uczyni wszystko, by książka w jak najkrótszym czasie pojawiła się na półkach księgarskich.

Zaolziacy poznali też J. Ruckiego jako specjalistę w zakresie ziołolecznictwa. Na temat tej swej specjalności wygłosił tysiące prelekcji w Kołach PZKO.

Śp. Jana Ruckiegto pożegnamy w czwartek o godz. 14.00 w krematorium na Śląskiej Ostrawie. **(kor)**

Ciekawostki

Banany zamiast sztuki

Władze NRD chciały sprzedać zabytkowe dzieła sztuki, aby zdobyć dewizy na zakup poszukiwanych artykułów konsumpcyjnych – bananów i dżinsów. Poinformowały o tym niemieckie media, powołując się na wypowiedź byłego dyrektora wschodnioniemieckich muzeów, Guentera Schade.

Rząd NRD nakazał w 1973 r. placówkom muzealnym przygotowanie listy obiektów przeznaczonych do sprzedaży krajom zachodnim. Szef komunistycznej SED Erich Honecker zabiegał po dojściu w 1973 r. do władzy o pozyskanie sympatii społeczeństwa. Za pomocą dodatkowego zastrzyku dewiz zamierzał poprawić zaopatrzenie w poszukiwane zachodnie towary. Plany władz spotkały się z oporem wśród środowisk artystycznych.

Wschodnioniemieccy artyści poinformowali o zamiarach Honeckera opinię publiczną w Berlinie Zachodnim. Władze NRD zrezygnowały z pomysłu, ponieważ nie chciały narażać na szwank stosunków z RFN, które uległy poprawie po podpisaniu w 1972 r. układu o normalizacji.

Partyjni funkcjonariusze znaleźli jednak wkrótce inny sposób na zdobycie pieniędzy. Zajmujący się transakcjami handlowymi z RFN Alexander Schalck-Golodkowski wyspecjalizował się w szantażowaniu obywateli NRD pragnących wyjechać na Zachód. Kupował od nich za bezcen dzieła sztuki i sprzedawał je następnie z wielokrotnym zyskiem zachodnim kontrahentom. W ten sposób NRD uzyskała do 1989 r. 430 mln marek.

Dziwaczne przestrogi

Napis na szczotce klozetowej „Nie używać do celów higieny osobistej!" zdobył pierwsze miejsce w konkursie na najbardziej dziwaczną przestrogę, umieszczoną na produkcie codziennego użytku – informują amerykańskie media.

Konkurs zorganizowało stowarzyszenie z Michigan, monitorujące wyłudzanie odszkodowań od producentów najrozmaitszych wyrobów pod pretekstem niewystarczających informacji o zagrożeniach, jakie owe produkty mogą stanowić. Ed Gyetval, który zgłosił do konkursu zwycięską szczotkę z ostrzeżeniem, otrzymał 500 USD.

Drugie miejsce (250 dolarów nagrody dla osoby, która zgłosiła produkt) przypadło ostrzeżeniu na dziecięcej hulajnodze: „Ten produkt porusza się, kiedy jest używany".

Prezent od św. Mikołaja

Mieszkaniec Rybnika odnalazł przed domem własny samochód skradziony przed świętami. Auto było wyposażone w nowe opony. Fiat Punto, który zniknął z tego samego miejsca w niu, był nieuszkodzony. Za właściciel znalazł kartkę z p kowaniami i informacją, że „zim są rekompensatą za użyczenie chodu i spóźnionym prezentem tecznym. U dołu kartki widoc podpis... Święty Mikołaj.

Największe cygara

Patricio Pena, 43-letni producen w Portoryko, wykonał największ garo na świecie o długości 18,6 Rekord musi być jeszcze of potwierdzony przez wydawców gi Guinnessa.

Poprzedni rekord w tej dzie posiadał Kubańczyk Jose Ca Cairo, który w sierpniu 2003 r. nał cygaro o długości 13,5 Pena, który zaczął zwijać cyg wieku 7 lat, zużył na wykona kordowego cygara 9 kg tytoniu mie krajanej i 100 liści tytoniu

Szkoła życia na morzu

latach 80. nie było zbyt wielu możliwości podróżowania po świecie, toteż uczeń średniej szkoły elektrotechnicznej, któremu arzyły się zagraniczne wyjazdy i przygody, postanowił zostać marynarzem. Artur Żyta przyjęty został do Szkoły Morskiej w Gdyni Wydział Administracji, gdzie kształcono ochmistrzów, oficerów intendentury. – Była to szkoła w pewnym sensie elitarna, co ku przyjmowano tylko 25 nowych studentów, toteż dostawali się najlepsi. Ja miałem łatwiej, bo zaolziańskie pochodzenie atwiło mi start, ale za to bardziej musiałem się później przyłożyć do nauki. Szczególnie chemia była dla mnie trudnym zeszkiem do zgryzienia, bo w szkole średniej miałem jej niewiele. Każdy z nas musiał jeszcze przed rozpoczęciem roku ademickiego odbyć obowiązkową praktykę kandydacką na statku. Inaczej wygląda praca marynarzy na filmie, a inaczej rzeczywistości... Dlatego szansa poznania prawdziwych realiów i zweryfikowania decyzji jest tutaj ważna. Inne wymagania? czywiście dobre umiejętności pływackie, opanowanie wszystkich stylów. Rok czasu przed podjęciem studiów systematycznie enowałem na basenie.

Po zaliczeniu dwu semestrów wyjechał na obóz studencki do Anglii, gdzie po tygodniu odpoczynku znalazł sobie pracę w Cambridge i spędził tutaj 6 tygodni udoskonalając język angielski.

Wigilia w międzynarodowym składzie, bez tradycyjnych potraw i zwyczajów.
Fot. z archiwum rozmówcy

– Miałem szczęście do nauczycielki ngielskiego. W tamtych czasach awet na tego typu uczelni nie kłaziono jeszcze zbyt wielkiego nacisku a znajomość obcych języków, ale oziom w mojej grupie był dobry wiele z tych zajęć skorzystałem. Na zecim roku jeden semestr przewiziany jest na zajęcia praktyczne. dało mi się podczas nich podpisać ontrakt na Karaibach i zamiast plaowanych 6 miesięcy na statku pasaerskim dla 2,5 tysiąca osób spędziem półtora roku, pracując jako krudier w kasynie. Nie spełniało to jedak moich ambicji, choć praca była atwa, przyjemna i w zasadzie miało ię jakby stałe wakacje. Kiedy statek awita do portu, kasyno musi być amknięte, takie są przepisy, toteż bsługa ma wtedy wolne... Bardzo rakowało mi deszczu. Przez całe 18 miesięcy widziałem go tylko raz, na ahamach. Brakowało mi oczywiście ielu innych zwykłych rzeczy. Życie owarzyskie było bogate, poznawałem iągle nowych ludzi, ale „stałe wakaje" też mogą się znudzić!

Po przerwie wrócił do Gdyni, by kończyć studia, po czym już jako system F&B managera rozpoczął właściwą pracę na statku pasażerskim. Oprócz noszenia białego paradego munduru oznaczało to jednak 16-18 godzin pracy na dobę przez 7 dni w tygodniu i dużą odpowiedzialność. *– Odpowiednio wyżywić i usatysfakcjonować 3,5 tysiąca osób (2,5 tys. turystów i około tysiąca osób załogi), to nie takie proste. Okręt pasażerski to w zasadzie duży hotel na wodzie. Oprócz zabawy ludzie oczekują przede wszystkim dobrego jedzenia i picia, o różnych porach dnia, a nawet nocy. Kontrola dotrzymywania zasad higieny jest istotniejsza i ostrzejsza od przeprowadzanej gdziekolwiek na lądzie. Rauty do 2.00 w nocy i pobudka o 5.00 rano nie były niczym wyjątkowym. Zbagatelizowanie rygoru czystości nie wchodziło w grę, zamknięcie statku w razie kłopotów oznaczałoby wielkie straty dla armatora. Technologia przechowywania potraw i produktów była na najwyższym poziomie, wszystkiego jednak trzeba było dopilnować.*

Po 8 miesiącach zamiast opalonego chłopaka byłem „zielony", a kiedy uświadomiłem sobie, że do awansu i zmiany na lepsze średnio pozostaje mi 5 lat, zrezygnowałem i opuściłem M/S „Ecstasy" Carnival Cruise Lines. To jest tak: w maszynowni oficerowie stale są brudni od smaru i niewiele czasu mają na wyjście na pokład i tak jak na statkach towarowych dokucza im ogromna monotonia, najlepiej ma może oficer – nawigator, ale z kolei musi nieść ciężar największej odpowiedzialności... Mundur marynarski ładnie wygląda, ale praca na morzu jest niezwykle męcząca. Czułem, że staję się maszyną...Poza tym życie rodzinne trudno łączyć z tym zawodem i trzeba było zawczasu podjąć decyzję. Po pięciu latach na wodzie już podobno nie umie się żyć na lądzie...

Miarowy szum fal i chybotliwy krok zamienił zatem na gwar wielkiego miasta i trwalsze podłoże hotelowe, zatrudniając się jako kelner, a potem „kapitan" w jednej z restauracji w Nowym Jorku. Na amerykańskim kontynencie spędził 8 lat, by na przełomie stuleci wrócić w rodzinne strony i sylwestra 2000 przywitać wreszcie w domu.

Przez długi okres pan Artur spędzał święta bez karpia, sałatki ziemniaczanej i tradycyjnego opłatka. Większość zastała go w Nowym Jorku, jedne w Las Vegas, inne na przykład w Meksyku, na pokładzie „Jubilee".

– Zamknęliśmy wcześniej kasyno, by po amerykańsku spotkać się przy choince. Towarzystwo było bardzo różnorodne, członkowie załogi pochodzili z Grecji, Filipin, Nowej Zelandii, Malezji, Norwegii, Egiptu, różnych państw afrykańskich, a najwięcej było Anglików. Nie brakło odwiedzin Santa Clausa i prezentów, którymi żeśmy się obdarowywali wzajemnie po uprzednim rozlosowaniu. Coś w stylu naszych „wigilijek" w pracy. Wszyscy byliśmy w tej samej sytuacji, z dala od domów, ale staraliśmy się wesoło spędzić te chwile i nie myśleć o samotności. Nie wszystkim to się udawało, były osoby, które zamykały się w swojej kabinie i zalewały łzami... Nie mieliśmy specjalnej kolacji, trudno byłoby wygodzić wszystkim zwyczajom tak różnorodnego towarzystwa. Kolędy też były w stylu amerykańskim. Atmosfera pozostawała wesoła, bo staraliśmy się, by taka była, ale wszystko daleko odbiegało od świąt rodzinnych. Plaża, gitara, kąpielówki i czerwone czapeczki na głowach. W Meksyku nie było śniegu, ale ozdoby, drzewka, tak.

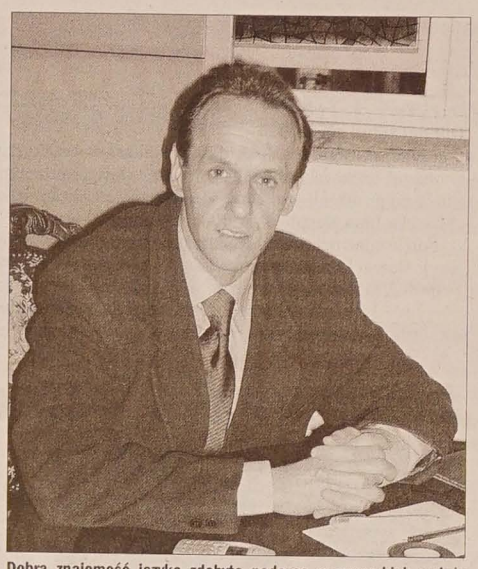

Dobra znajomość języka zdobyta podczas marynarskich wojaży umożliwiła mu zmianę zawodu. Pan Artur udziela prywatnych lekcji angielskiego.
Fot. BARBARA GLAC

Kontakt z rodziną utrzymywałem telefonicznie. Swoim najbliższym wysyłałem oczywiście paczki i kartki i od nich też otrzymywałem listy i podarunki. Raz poprosiłem jedną z pasażerek, mieszkankę Szwajcarii, by wysłała paczkę z Europy, żeby było szybciej. Spełniła moją prośbę, ale tato, na którego zaadresowana była przesyłka, musiał się w domu tłumaczyć, co też za pani do niego paczki wysyła... Wszystko oczywiście wyjaśniło się po otwarciu i znalezieniu prezentów ode mnie...

W chwili obecnej pan Artur zarzucił kotwicę w Cz. Cieszynie. Udziela lekcji angielskiego, tłumaczy, wziął w ajencję i prowadzi kawiarnię w Teatrze Cieszyńskim. Święta spędza tradycyjnie. Na jego rodzinnym stole nie brak grochówki, karpia panierowanego, sałatki ziemniaczanej, strucli drożdżowej i jabłecznika. Na co dzień preferuje kuchnię kolorową (bogatą w jarzyny) i urozmaiconą, nie przepada za potrawami arabskimi i indyjskimi, bo nie lubi przypraw kari. Na temat kulinarnych przysmaków mógłby pewnie mówić długo, nie jedno widział, nie jednego spróbował. Na pytanie, czy ciągnie go z powrotem, czy też mundur definitywnie zamknął w szafie, sam nie potrafi sobie całkiem jednoznacznie odpowiedzieć. *– Na okres 3-6 miesięcy podjąłbym może pracę w kasynie na statku, ludzie którzy raz pracowali na morzu, czują potrzebę powrotów, ale na razie próbuję ustawić się tutaj. Zacząłem nowe życie. Szmat czasu spędziłem poza tym terenem, więc znajomości się pourywały, startuję na nowo. Mam wielu przyjaciół wśród marynarzy, wielu robi już zupełnie co innego, niż studiowali. Moje powroty były różne. Pierwszy był dosłownie szokiem. Ze słonecznej pięknej części świata przeniosłem się w szarość, zimno, mgłę, a na dodatek ceny wówczas podskoczyły kilkakrotnie. Było to bezpośrednio po upadku komunizmu, zaskoczył mnie przygnębiający widok, czekałem większe i szybsze zmiany na lepsze. Kolejny powrót, po dziesięciu latach, był już nieco weselszy, choć przyznać trzeba, że prasa podawała bardziej optymistyczny obraz rzeczywistości, niż jaki on tak naprawdę jest. Przywykłem w USA do pewnych udogodnień, zwłaszcza w sferze usługowej, których u nas brak. Wiele jest jeszcze do zrobienia.*

Kiedy rozmawialiśmy ze sobą na kilka dni przed Bożym Narodzeniem, na dworze nie było śniegu. Pan Artur przyznał, że choć brakowało mu nieraz odświeżającego deszczu, śniegu jakoś nie. *– W mieście śnieg jest ładny i przyjemny tylko przez pół godziny...* Ale zaraz dodał, że chętnie jeździ na nartach i lubi zaśnieżone górskie zbocza. *– Narciarstwo to sport marynarzy. Kiedy większość czasu spędza się na wodzie i w upale na plaży, to urlop trzeba zorganizować sobie na zasadzie odmienności, zimą w górach. Przy słonecznej pogodzie i w odpowiednich warunkach nie ma lepszego wypoczynku!*

BARBARA GLAC

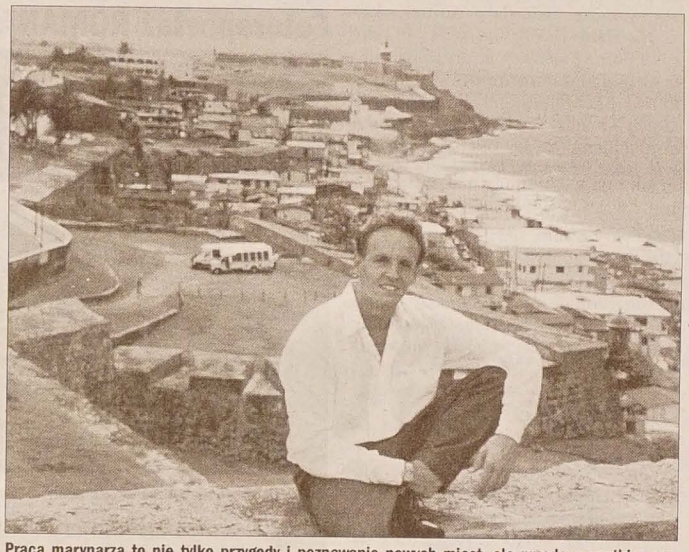

Praca marynarza to nie tylko przygody i poznawanie nowych miast, ale przede wszystkim sześnastogodzinny trud na pokładzie statku.
Fot. z archiwum rozmówcy

KONCERT NAWIEJSKIEJ »MELODII«

Z kolędą i sercem

AWSIE (db) – Koncerty kolęd w wykonaniu działającego od 1955 r. Chóru Żeńskiego „Melodia" należą w Nawsiu do adycji. Również w tym roku tradycji stało się zadość i w ubiegłą sobotę w sali miejscowego Domu PZKO „Melodia" wraz swymi gośćmi zaprezentowała się słuchaczom.

oncert chóru-gospodarza poprzedził występ uczniów awiejskiej PSP wchodzących w skład chóru „Melojka". Wraz ze swą opiekunką, nauczycielką **Elżbietą agy**, przedstawili kilka piosenek oraz krótką bajeczkę tym jak nie opłaca się skąpstwo i jak dobrze żyć zgodzie z sąsiadami.

Po programie najmłodszych uczestników popołudiowego programu konferansjerka **Halina Przeczek** prosiła na scenę „Melodię". Chór pod kierownictwem dyrygent **Aleksandry Zeman** pokazał, jak wykle, wysoki poziom wykonawstwa. Choć pogoda ata figle i na dworze zapanowała niemal wiosna, ajpopularniejsze polskie kolędy przeniosły słuchaczy w zimowy czas Świąt Bożego Narodzenia. Chór proponował tym razem te tradycyjne pieśni w oprawaniu P. Gruchela i Z. Bernata. Podziw wzbudził nie tylko zespół jako całość, ale też jego solistki: **Bronisława** i **Maryla Nowak** oraz **Magdalena Niedoba**. Spotkanie z muzyką w nawiejskim Domu PZKO zakończył występ córki długoletniej dyrygent „Melodii" **Aleksandry Paszek-Trefon**, mieszkającej w Bielsku-Białej młodej utalentowanej harfistki **Anny Trefon**. Artystka wystąpiła w duecie ze skrzypkiem i swym kolegą z bielsko-bialskiej szkoły muzycznej, **Jackiem Stolarczykiem**. Zebrała brawa nie tylko za interpretację, ale też za dowcipną konferansjerkę.

Koncert obchodzącego pięćdziesięciolecie działalności chóru był nie tylko ukłonem w stronę tradycji, ale przede wszystkim pięknym noworocznym prezentem chórzystek, z panią prezes **Lidią Lisztwan** na czele, dla wszystkich miłośników muzyki. Pozostaje zespołowi życzyć kolejnych udanych imprez.

Chór żeński „Melodia" śpiewa już pięćdziesiąt lat.
Fot. DANUTA BRANNA

Bal gorolski – skarbiec Folkloru

Dokończenie ze str. 1

Po kapeli „Nowina" z Jabłonkowa folklor słowacki zaprezentował ostrawski zespół „Šmykňa". Dawne muzykowanie przypomnieli zebranym „Wałasi" z Istebnej oraz „Muzyka Jana Karpiela" ze Zakopanego.

Pod koniec przeglądu w sali znów zaczął rozbrzmiewać język słowacki. Ciekawy fragment programu przedstawił zespół „Vtáčnik" z Prievidzy, a kropkę nad „i" postawił „Zeplin", który znakomicie wywiązał się z roli głównej gwiazdy wieczoru. Po przeglądzie i krótkiej przerwie, w trakcie której w „kasowym" przybyło gości, rozpoczął się bal, który trwał do samego rana. Ubrani w stroje ludowe balowicze zatańczyli najpierw „chodzónego", a później bawili się przy dźwiękach muzyki wszystkich kapel i zespołów. Oprócz wybornych potraw kuchni góralskiej, słodkiej mioduli i bogatej loterii fantowej organizatorzy przygotowali dla nich niespodziankę. W piwnicy odbyło się bowiem „podhalański grani" prowadzone przez **Jana Karpiela**, a następnie „beskidzki grani", któremu z kolei przewodniczył **Zbyszek Wałach**.

▲ Również w tym roku na balu nie zabrakło Pawła Capka ze Skalitego (z prawej).
▼ Po przeglądzie zespołów i kapel cała sala ruszyła w tany.

Amerykanka wśród goroli

Donna Francesca Kalinowska-Werter z córką

Wspólnie z mieszkańcami Zaolzia na Balu Gorolskim bawią się rokrocznie tancerze i muzykanci zespołów z różnych krańców Moraw, Słowacji i Polski. W tym roku w Mostach gościła również Amerykanka – **Donna Francesca Kalinowska-Werter** z Nowego Jorku.

Nikt z obecnych nie przypuszczał, że ta posługująca się biegle językiem polskim pani w stroju podhalańskim przyjechała ze Stanów Zjednoczonych, a nie np. z Zakopanego. – *Od urodzenia, czyli już 45 lat mieszkam w Nowym Jorku, w dzielnicy Long Island. Moja matka była z pochodzenia Włoszką. Dziadkowie, co prawda, pochodzili z Polski, jednak mój ojciec urodził się już w Stanach Zjednoczonych* – powiedziała nam pani Francesca.

Polskiej mowy, kultury i zwyczajów jednak nie nauczyła się od swoich przodków, ale podczas pobytu w ich ojczyźnie. – *Do Polski przyjechałam w 1981 roku, żeby studiować w Krakowie język polski, a także poznać kulturę i zwyczaje polskie. Zaliczyłam też wakacyjny kurs choreografii w Lublinie.*

Rozmiłowana w folklorze polskim pani Kalinowska założyła w Nowym Jorku zespół folklorystyczny „Wawel", stając się jego choreografem i kierownikiem artystycznym. Licząca od 16 do 20 członków grupa działa już 22 lata. Jej podopieczni odtwarzają folklor krakowski, lubelski, podhalański, wielkopolski, a także cieszyński. – *W domu mam troje małych dzieci. Stąd czasem trudno mi pogodzić obowiązki matki i kierowniczki zespołu. Całe szczęście, że zawsze mogę liczyć na pomoc i wsparcie ze strony męża* – twierdzi F. Kalinowska.

Na Balu Gorolskim była w tym roku poraz pierwszy, impreza wywarła na niej niesamowite wrażenie. – *Na kursie w Lublinie zaprzyjaźniłam się z Martą Kmeť z Cz. Cieszyna. Kontakt utrzymujemy już od ponad 20 lat. W tym roku przyjechałam na Zaolzie z całą rodziną, na ten cudowny bal zabrałam również swoje dzieci. Bardzo bym chciała, żeby kiedyś na Balu Gorolskim zaprezentował się również mój zespół, na razie na podróż do Czech brakuje nam pieniędzy. Mam nadzieję, że za rok albo dwa znów będę mogła tu przyjechać.* (man)

Ojcowie Mostów koło Jabłonkowa na scenie: wójt Milan Procházka (z prawej) oraz jego zastępca i kierownik zespołu „Górole" Alojzy Martynek.

Fotoreportaż ROMANA BASELIDESA

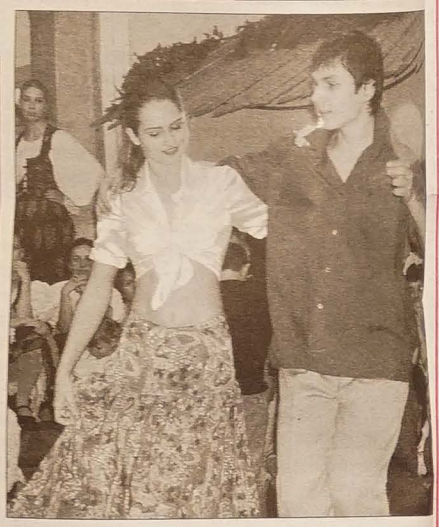

Gwiazdą programu był zespół „Zemplin" z Michalowiec. Liczy on blisko 300 członków, do Mostów przajechało ich tylko 30.

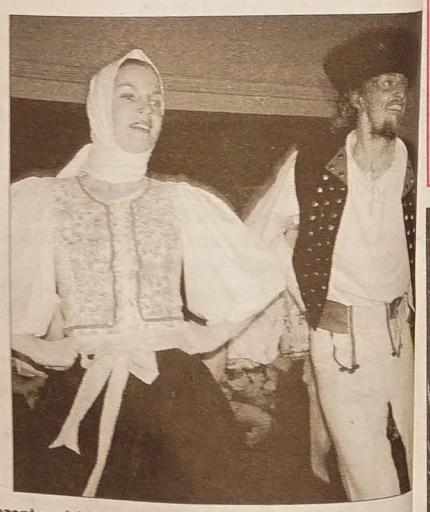

Zespół „Šmykňa" z Ostrawy jest bywalcem mosteckiej imprezy. Tym razem zaprezentował folklor słowacki.

Muzyka Jana Karpiela-Bułecki z Zakopanego.

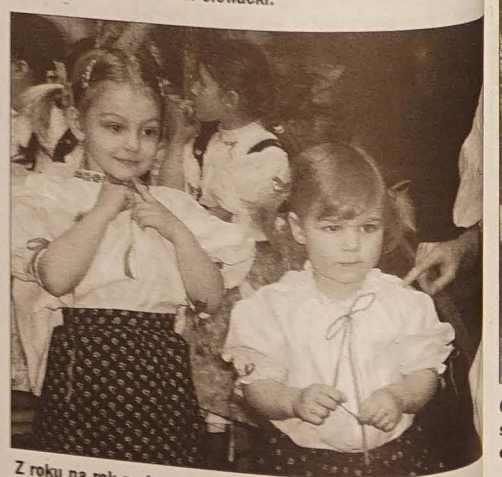

Z roku na rok

Z kolędą po laury

Dokończenie ze str. 1

Przesłuchania finałowe „XI Ogólnopolskiego Festiwalu Kolęd i Pastorałek" przebiegały w Państwowej Szkole Muzycznej im. F. Chopina w Będzinie w dniach 6 – 8 stycznia br. Wzięło w nim udział 107 podmiotów wykonawczych, a organizatorzy nieraz podkreślali ich wysoki poziom. Chórzyści Collegium Canticorum przedstawili swój program w ostatnim sobotnim bloku. Pod dyrekcją Haliny Goniewicz-Urbaś wykonali kolędy polskich autorów: Jana Pasierba-Orlanda, Pawła Łukaszewskiego oraz Franciszka Rylinga.

W niedzielę 9 stycznia jury Festiwalu pod przewodnictwem prof. Anny Fiebig z Akademii Muzycznej w Gdańsku ogłosiło wyniki. W kategorii chórów dorosłych pierwszej nagrody nie przyznano, nagrodę drugą otrzymały ex aequo: chór MUSICA VIVA z Akademii Ekonomicznej w Poznaniu oraz chór COLLEGIUM CANTICORUM z Czeskiego Cieszyna.

Pięknych kolęd i pastorałek w wykonaniu Collegium Canticorum mogli podczas Świąt Bożego Narodzenia wysłuchać również mieszkańcy Zaolzia na kocertach w Jabłonkowie, Nawsiu i Boguminie, gdzie pałeczkę dyrygenta wymieniały między sobą Halina Goniewicz-Urbaś i jej asystentka, a zarazem druga dyrygent chóru, Danuta Zoń-Ciuk.

Śpiewacy Collegium Canticorum mają jeszcze jeden powód do dumy i zadowolenia. Pod koniec ub. roku zespół zakwalifikowano bowiem do udziału w renomowanym „Światowym Festiwalu Chórów w Montreux" w Szwajcarii. Chórzyści zabierają się więc do gorączkowych przygotowań. W roli reprezentantów Republiki Czeskiej oraz polskiej wspólnoty zaolziańskiej wystąpią na szwajcarskim festiwalu już na przełomie marca i kwietnia br. BOGDANA NAJDER

Collegium Canticorum

Fot. z archiwum zespołu

Demokracja pod względem myślowym jest tysiąc razy trudniejsza od tyranii.

Jerzy Pilch

Nr 159

Jemioła

DODATEK LITERACKO-ARTYSTYCZNY

Redakcja Kazimierz Kaszper ◆ Materiały prosimy przesyłać pod adresem GL lub pocztą elektroniczną: k.kaszper@tiscali.cz ◆ Numer zamknięto 6. 1. 2005.

OPINIE

JIŘÍ MENZEL: Różny stosunek do historii

Nie jestem socjologiem, ale myślę, że kształtuje nas tradycja. Polacy zawsze traktowali swoją historię z powagą, Czesi nigdy nie mieli takiego poczucia dostojeństwa. W trudnych chwilach Polacy rzucają na szalę całą swoją odwagę, Czesi kulą się i uśmiechają półgębkiem. Mamy dystans do własnej historii, potrafimy śmiać się z siebie samych.

(Czeski reżyser filmowy w rozmowie z dziennikarzem „Rzeczpospolitej".)

ADAM SIKORA

Moja ojczyzna

O śląska ziemio ty moja ojczyzno,
Tobie cześć składam ty droga spuścizno,
Po przodkach moich jesteś ukochaną,
Z Boga samego do istnienia daną.

O śląska ziemio ty moja ojczyzno,
Lasy, pagórki z których niebo blisko,
Te kwiaty polne i te ogrodowe
I te strumyki i wody źródłowe.

O śląska ziemio ty moja ojczyzno,
Tutaj Jabłonków gdzie (...) nisko,
Tutaj siem zrodził, tutaj wychowałem,
Tu niezliczonych radości doznałem.

O śląska ziemio tyś nasze ognisko,
I ty kościółku który stoisz blisko,
W ktrórym się schodzą dla
chwalenia Boga
W każdą niedzielę tutaj moja droga.

O śląska ziemio ty moja ojczyzno,
Choćby świat cały to mi nie wyrówno,
Tutaj mój ojciec sadził drzewka
w ziemię,
I rzucał garścią w pogodny dzień
siemię.

O śląska ziemio ty moja ojczyzno,
Tu moje bliskie dalsze pokrewieństwo,
Droga mnie matka tutaj piastowała,
Zanim tu w grobie po trudach spoczęła.

O śląska ziemio ty moja ojczyzno,
Tu przodków moich
leży cmentarzysko,
Tutaj dziad pradziad złożeni są
w grobie,
Któż moją tęskność za nimi odgadnie.

O śląska ziemio ty moja ojczyzno,
Ciebie wróg podarł na kawały chłodno,
Dla skarbów wielkich które kryjesz
w sobie,
Ty ludu patrzysz a nie bronisz siebie.

O śląska ziemio ty moja ojczyzno,
Do ostatniego tchu cię kochać mocno,
Dzisiaj ślubuję choćbym i niedolę
Miał stąd ponosić, ciebie kochać wolę.

(Autor ułożył ten wiersz w 1866 r. W zapisie, jakim dysponujemy, niektóre wyrazy w trzeciej strofie są nieczytelne.)

KIEPSKI REZULTAT NASZYCH PYTAŃ O ZAOLZIAŃSKOŚĆ

Mądry Polak po szkodzie

W ubiegłym roku ambicją „Jemioły" było zgromadzenie materiału definiującego stan naszej zaolziańskiej tożsamości. Dnia 18 maja (nr 125), w artykule inicjującym to przedsięwzięcie pisałem:

Minęło kilka tygodni od przystąpienia Polski, Czech i kilku innych krajów byłego bloku wschodniego do Unii Europejskiej. Wielkie znaczenie polityczne tego aktu przesłoniło, jak się zdaje, wszystkie inne jego wymiary. Długo poniewierany i trzymany na krótkiej ideologicznej smyczy lud znowu, jak przed piętnastu laty, wyległ na ulice i fetował zwycięstwo. W roznamiętnionym tłumie nie zabrakło oczywiście nas, Zaolziaków, zawsze wszak ochoczo wypatrujących różanych jutrzenek.

Czy słusznie? Czy naprawdę zrobiliśmy wszystko, by móc bez wyrzutów sumienia, z przysłowiowo wysoko podniesionym czołem przekroczyć tę kolejną dziejową barierę i wejść w rwący nurt światowej historii? Czy podjęliśmy wysiłek zbilansowania możliwych zysków i strat, a zwłaszcza, a przede wszystkim, czy zastanowiliśmy się nad własnym dziedzictwem kulturowym i jego perspektywą rozwojową w nowej rzeczywistości? Czy zadaliśmy sobie fundamentalne pytania o swoją tożsamość i jej możliwe, nieuniknione w kontekście globalizacji przepoczwarzenia?

(...) w różnych gremiach i na różnych forach były inicjowane nieśmiałe próby podjęcia tych zagadnień, do tej pory jednak nie dysponujemy materiałem, który wiarygodnie definiowałby stan naszej zaolziańskiej tożsamości i jako taki umożliwiał rokowania na przyszłość. W tej sytuacji „Jemioła" postanowiła zwrócić się do wszystkich, którym los kultury zaolziańskiej nie jest obojętny, o podzielenie się swoimi przemyśleniami, wątpliwościami, rozterkami, nadziejami, marzeniami, ambicjami.

Ogłaszamy ankietę nie precyzując cząstkowych zagadnień natury politycznej, społecznej, gospodarczej, kulturalnej, oświatowej, językowej, artystycznej, sportowej, organizacyjnej... Wychodzimy z założenia, że w odpowiedzi na ogólne pytanie „Z czym się panu(i) kojarzy zaolziańskość?" każdy z uczestników podejmie najbardziej bliskie mu i frapujące go kwestie.

Redakcja obiecywała opublikować każdą wypowiedź w całości bądź we fragmentach (decydowała objętość), zapowiadała też, że plon ankiety postara się zgromadzić w publikacji książkowej do końca roku. Tytułem zachęty przedrukowała w nr. 125 i 127 fragmenty tekstów **Adama Michnika** *Polska na zakręcie, „Gazeta" na zakręcie* i prof. **Edmunda Rosnera** *Zaolziańska czyli jaka?* Zwróciła się też listownie do kilku wybitnych przedstawicieli naszego życia kulturalnego i społecznego z prośbą o wypowiedź.

W pewnym sensie z inicjatywą „Jemioły" korespondowała również próba krytycznego podsumowania zaolziańskiego dorobku literacko-artystycznego w roku 2003 mojego autorstwa (nr 107) oraz wypowiedzi czternastu uczestników ankiety noworocznej „Jaki był, jaki będzie?" (nr 108 – 116, bez 112). Do polemik i przewartościowań mogła też skłaniać diagnoza, jaką sformułowałem w recenzji zbioru poetyckiego **Darka Jedzoka** *Pusto* (nr 118). Napisałem tam bowiem, że: *(...) literatura zaolziańska jako byt wywiedziony z XIX-wiecznego ducha cieszyńskiego odrodzenia narodowego (...) przestała istnieć. Od tej pory poręczniej byłoby ją określać mianem literatury o rodowodzie zaolziańskim albo (...) zupełnie zrezygnować ze stosowania wobec niej wyróżników geograficzno-kulturowych.*

Niestety, poza tekstami dr. **Stanisława Zahradnika** *Podtrzymywanie polskości* i **Kazimierza Jaworskiego** *Moja zaolziańska tożsamość*, opublikowanymi w całości w nr. 130/131, 132, żadna inna syntetyczna wypowiedź do redakcji nie nadeszła. Osobiście odebrałem akurat kilka, czterypięć, telefonicznych zapewnień, że idea ankiety przypadła rozmówcom do gustu i że zamierzają wziąć w niej udział. Była także jedna telefoniczna wypowiedź, której autor wyraził stanowczy sprzeciw wobec próby dzielenia polskości na regionalne odłamy kulturowe, zawartej, jego zdaniem, w idei ankiety. – *Ja jestem Polakiem, a nie jakimś Zaolziakiem* – oświadczył ten rodowity, zamieszkały i zatrudniony na Zaolziu karwiniak.

A zatem niewypał. Zastanawiając się, czy mogło być inaczej, dochodzę do wniosku, że raczej jednak nie. Na pewno nie dlatego, iżby zjawiska wchodzące w zakres statusu kulturowego Zaolzia i kondycji psycho-społecznej jego mieszkańców przestały nas interesować. O kiepskich rezultatach naszych pytań o zolziańskość i poczucie tożsamości w istotnej mierze zadecydowaliśmy my sami, a dokładniej redakcja „Jemioły", stwarzając uczestnikom ankiety marne, amatorskie – co tu ukrywać – warunki. Czasy się zmieniły. Podobne do naszego, trudne, bo wymagające znacznego wysiłku intelektualnego, przedsięwzięcia są dziś realizowane w dobrze zorganizowanych zespołach, w ramach polityki grantowej państwa, a nie na społeczny apel gazety.

Tę nauczkę trzeba sobie będzie dobrze zapamiętać.

KAZIMIERZ KASZPER

KORESPONDENCJA

Szanowni Państwo, Wydawnictwo KOS uprzejmie przesyła trzy książki inaugurujące nowe serie wydawnicze – poetycką i eseistyczną.

Jest to nowa inicjatywa Wydawnictwa KOS, które istnieje od 10 lat. Pomysł powstał z potrzeby, gdyż na Śląsku nie ma wydawnictw, które by się zajmowały wydawaniem takich książek oraz poważną ich promocją. Takich pozycji nie ma więc na rynku, choć popyt na dobrą poezję i esej bez wątpienia istnieje.

Śląsk pokazał, że posiada duży potencjał literacki, którego nie ma kto promować – tomiki wydawane są od przypadku, najczęściej wówczas, gdy autor znajdzie pieniądze na wydanie. Autorzy muszą się dopraszać o dotacje, których jest mało, są byle jak traktowani, często wydają książki bez honorariów, nawet bez umów, w niewielkich nakładach. Wynika to z faktu, że wydawcy uważają ten rodzaj literatury za niedochodowy, uważają, że takie książki źle się sprzedają, że jest to trudna literatura.

KOS chce to zmienić, pokazać, że można dotrzeć z ambitną literaturą do czytelników, zadbać o autorów, pokazać ich szerzej.

W tej chwili mamy już kilku znanych autorów zainteresowanych wydaniem książek w obu seriach, za wcześnie jednak na ujawnianie ich nazwisk.

Książkami, które inaugurują serię są: tomik wierszy **Barbary Gruszki-Zych** *Sprawdzanie obecności*, tomik wierszy **Piotra Jana Kosa** *Szamanka zeszła z gór*, zbiór esejów **Sławomira Matusza** *Narkoeseje*. Z poważaniem **Joanna Szalast, Zofia Piątkowska**

Od redakcji:

Dziękujemy za pamięć i życzymy powodzenia!

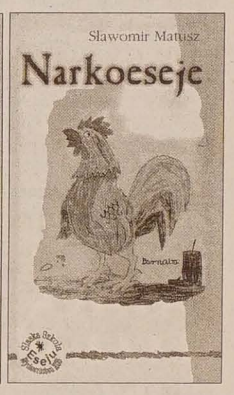

O fenomenie Zaolzia z pasją opowiadał Marek Mokrowiecki **podczas wieczoru poetyckiego „Zaolzie w sercu Płocka", jaki odbył się 12. 11. 2004 na Małej Scenie Teatru Dramatycznego im. J. Szaniawskiego w Płocku.**

Fot. JOANNA SZYMAŃSKA

Rodowody słów (2)

Dążność ludzi do dokładnego wytłumaczenia sobie pewnych wyrazów szczególnie widoczna jest w wyjaśnianiu etymologii nazw własnych, przede wszystkim miejscowych. Ponieważ, jak wiadomo, są to często nazwy bardzo stare, o zatartej budowie słowotwórczej, trudno jest osobom bez przygotowania językoznawczego dojść do słowa, które dało początek jakiejś nazwie. Stąd biorą się różne legendy „wyjaśniające" pochodzenie nazw.

Znane są tzw. ludowe, a w rzeczywistości inteligenckie etymologie: „Sandomierz", jako że „San do Wisły zmierza", „Warszawa", jako że flisacy mówili tam do jakiejś baby: Warz, Ewo! – pisał kilkadziesiąt lat temu rozsierdzony **Kazimierz Nitsch**, wybitny dialektolog. Inne podanie, fałszywie odtwarzające etymologię nazwy obecnej stolicy Polski, wiąże jej powstanie ze znalezieniem przez **Kazimierza Sprawiedliwego** w lepiance bliźniąt o imionach *War(s)* i *Sawa*.

W rzeczywistości nazwa ta wywodzi się od imienia *Warsz* (zdrobnienie od *Warcisław*), rozszerzonego przyrostkiem dzierżawczym *-ewa*, z którego później powstało *-awa*.

Kolejnym miastem o bardzo starej nazwie jest *Poznań*, czyli – etymologicznie rzecz biorąc – gród *Poznana*. Ludowe objaśnienia fantazjują, że tu poznało się trzech braci – Lech, Czech i Rus, albo że tam właśnie poznał się **Bolesław** z **Ottonem III**.

Lublin jest nazwą dzierżawczą, wywodzącą się od imienia *Lubel (Lubla)*. Już w XVI w. **Marcin Kromer** *fantazjował na temat Lublina, jakoby był założony przez właściciela, który „lubił liny"*.

Jak widać, wyjaśnianie nazw własnych o dawno zatartej etymologii jest od lat jednym z ulubionych zajęć domorosłych językoznawców. I można to zrozumieć. Należy jednak zdać sobie sprawę z tego, że wywieść prawidłowe pochodzenie wyrazu, zwłaszcza starego, jest rzeczą niezwykle trudną i wymaga ogromnej wiedzy. Trzeba bowiem nie tylko dobrze znać język polski i jego historię, lecz również inne języki należące do rodziny indoeuropejskiej, prawa fonetyczne występujące niegdyś i zasięg ich działania, źródła historyczne dotyczące danego terenu. Konieczna jest również znajomość dziejów kultury materialnej i kontaktów między społecznościami mówiącymi różnymi językami, a także dialektologii historycznej. Trzeba zatem być erudytą. Być może tłumaczy to, dlaczego tak niewielu ludzi zajmuje się naukowym wyjaśnianiem etymologii. Nie wystarcza sama wiedza, trzeba również mieć intuicję, naprowadzającą badacza na właściwy trop. Fascynująca ta nauka stawia zatem niezwykle wygórowane wymagania.

(koniec)

ANNA DĄBROWSKA

Telewizja

WTOREK 11 STYCZNIA

■ TVP 1

6.00 Kawa czy herbata? (mag.) **8.00** Wiadomości **8.15** Cafe serio (pr. public.) **8.25** Kawa czy herbata? (mag.) **9.05** Czerwony traktorek (s. anim.) **9.15** Wilf - pies czarownicy (s. anim.) **9.25** Jedyneczka (dla dzieci) **10.05** Sowy z Tamarack (s.) **10.30** Moda na sukces (s.) **10.55** Bez pardonu (s.) **11.57** Książki na zimę (mag.) **12.00** Wiadomości **12.10** Agrobiznes (mag.) **12.20** Eko-Europa (pr. edukacyjny) **12.45** Plebania (s.) **13.10** Klan (s.) **13.35** Książki na zimę (mag.) **13.40** Mieszkać z wyobraźnią (mag.) **14.00** Zwierzowiec (mag.) **14.25** Kiedy nauczyliśmy się myśleć (film dok.) **14.55** Książki na zimę (mag.) **15.00** Wiadomości **15.10** Lekarz Jedynki (mag.) **15.30** Program rozrywkowy **16.25** Moda na sukces (s.) **16.50** Sportowy Express **17.00** Teleexpress **17.20** Kury na kartki (pr. dok.) **17.30** Klan (s.) **18.00** Jaka to melodia? (teleturniej) **18.35** Bob, swój chłop (s.) **19.00** Lippy & Messy (pr. edukacyjny) **19.05** Wieczorynka **19.30** Wiadomości **20.05** Prosto w oczy (pr. public.) **20.30** Chwile grozy (film USA) **22.00** Raport kryminalny (mag.) **22.30** Plus minus (pr. public.) **22.55** Wiadomości **23.05** Rajd Dakar **2005** **23.20** Wracajmy do domu (film włoski) **0.55** Jaskinia lwa (film USA).

■ TVP 2

6.50 Złotopolscy (s.) **7.15** 10 minut tylko dla siebie (mag.) **7.25** Rodzina Leśniewskich (s.) **7.50** Mały pingwin Pik-Pok (s. anim.) **8.00** Dziwny świat kota Filemona (s. anim.) **8.10** Na dobre i na złe (s.) **9.00** Pytanie na śniadanie (mag.) **9.55** M jak miłość (s.) **10.40** Pytanie na śniadanie (mag.) **11.15** Panorama **11.23** Święta wojna (s.) **11.50** Pytanie na śniadanie (mag.) **12.30** Nieproszeni goście (s. dok.) **13.00** Panorama **13.30** Życie do poprawki (s.) **14.15** Gra z cieniem (teleturniej) **14.40** Zapomniane kobiety ze szlaku Ho Chi Minha (film dok.) **15.30** Święta wojna (s.) **16.00** Panorama **16.10** M jak miłość (s.) **17.00** Ale jazda! (pr. public.) **17.30** Lubię czytać (mag.) **18.30** Panorama **19.05** Jeden z dziesięciu (teleturniej) **19.30** Złoty interes (teleturniej) **20.00** Panorama flesz **20.05** M jak miłość (s.) **20.55** Kulisy serialu 'M jak miłość' **21.00** Magazyn Ekspresu Reporterów **22.00** Panorama **22.20** Biznes (pr. public.) **22.25** Sport telegram **22.40** Aimée i Jaguar (film niem.) **0.45** Ale jazda! (pr. public.).

AIMEE I JAGUAR
Dramat obyczajowy, 121 min, Niemcy 1999
TVP 2, wtorek, 11. 1., godz. 22.40
Reżyseria: Max Faerberboeck
Występują: Maria Schrader, Juliane Koehler, Johanna Wokalek i inni.

Historia opowiedziana w filmie zdarzyła się naprawdę w wojennym, nękanym alianckimi nalotami Berlinie. Poznajemy ją po latach, w retrospektywnej relacji jednej z bohaterek, która jako sędziwa staruszka trafia do domu opieki i tam spotyka dawną znajomą, Ilse. Powracają wspomnienia z czasów wojny. W 1943 r. piękna i elegancka Felice Schragenheim, trochę dziennikarka, trochę tłumaczka i poetka, za pośrednictwem Ils, epracującej w domu państwa Wust jako służąca poznaje Lilly Wust, przykładną gospodynię domową, żonę oficera i matkę czworga dzieci. Mąż Lilly walczy na froncie wschodnim, ona – zabiegana i przerażona wydarzeniami – stara się zapewnić rodzinie bezpieczeństwo. Felice jest Żydówką i lesbijką, a na domiar złego zaangażowaną antyfaszystką. Dla niepoznaki pracuje jako sekretarka w faszystowskiej gazecie i bywa z koleżankami Żydówkami w hotelach i restauracjach, gdzie zabawiają się niemieccy oficerowie...

■ TVP KATOWICE

6.30 Gramy dla Was **7.00** Echa dnia (pr. publ.) **7.45** Aktualności **8.00** Magazyn samorządowy **8.45** Gość dnia **9.00** Gwiazdy Hollywoodu - Demi Moore (s. dok.) **9.45** Sprawa na dziś (s.) **10.45** Telekurier (mag.) **11.15** Gość dnia **11.45** Wierzę, wątpię, szukam (mag. religijny) **12.10** Integracja (mag.) **12.35** Łowcy zaginionych skarbów (s. dok.) **13.45** Agrobiznes (mag.) **14.00** Bądź zdrów! (pr. medyczny) **14.45** Dobre praktyki - reportaż **15.00** Kacperek (s.) **15.45** Labirynty kultury – Graal (pr. public.) **16.10** Rozmowa dnia (pr. public.) **16.45** Aktualności **17.00** Trójka tam była... **17.10** Magazyn medyczny **17.50** Unijny leksykon przedsiębiorczości **18.00** Aktualności **18.20** Wiadomości sportowe TV Katowice **18.25** Raport z akcji (mag.) **19.00** Klan (s.) **19.25** Świat (mag.) **19.50** Książki z górnej półki (mag.) **20.00** Telekurier (mag.) **21.00** Echa dnia (pr. public.) **21.30** Kurier gospodarczy **21.45** Aktualności **21.55** Wiadomości sportowe TV Katowice **22.00** Porozmawiajmy (pr. public.) **22.15** To jest temat **22.55** Kurier sportowy **23.10** Mroczne sekrety CIA (s.) **0.05** Sukces (s.).

■ POLSAT

6.00 Piosenka na życzenie (mag.) **6.45** TV Market (mag.) **7.00** Pokemon (s. anim.) **7.30** Zbuntowany anioł (s.) **8.30** Interwencja (mag.) **8.50** Czułość i kłamstwa (s.) **9.20** Jezioro marzeń (s.) **10.20** Pasadena (s.) **11.20** Samo życie (s.) **12.05** Zbuntowany anioł (s.) **13.00** TV Market (mag.) **13.15** Twój lekarz (pr. medyczny) **13.35** Wystarczy chcieć (pr. medyczny) **13.45** Reba (s.) **14.15** Pierwsza miłość (s.) **15.00** Awantura o kasę (teleturniej) **15.45** Wydarzenia **16.10** Interwencja (mag.) **16.30** Duracell Eksploracje (s. naukowy) **17.00** Jezioro marzeń (s.) **18.00** Pierwsza miłość (s.) **18.45** Wydarzenia **19.25** Samo życie (s.) **20.15** Świat według Kiepskich (s.) **21.00** Made in America (film USA) **23.10** Biznes Wydarzenia (pr. public.) **23.50** Nasze dzieci (pr. public.) **0.45** 13 posterunek (s.) **1.20** Tycus - kometa śmierci (film USA) **3.00** Muzyka na BIS (mag. muz.).

■ TVC 1

5.00 Sama w domu (mag.) **5.59** Dzień dobry z TVC **8.30** Czarodziejskie przedszkole (dla dzieci) **9.00** Teleranek (dla dzieci) **9.05** Klocki (dla dzieci) **9.15** Wizyta w zoo **9.30** Niesamowity świat rekordów i ciekawostek (mag.) **10.00** Wiadomości **10.05** Ratownicy (s.) **11.00** Życie na zamku (s.) **12.00** Wiadomości **12.30** Sama w domu (mag.) **13.30** Moda - Ekstrawagancja - Maniery (mag.) **14.00** Wiadomości **14.05** Mistrzowie czeskiego filmu animowanego (s. dok.) **15.00** Oczarowanie IV (s.) **16.00** Wiadomości **16.05** Czarodziejskie przedszkole (dla dzieci) **16.30** Simpsonowie XIV (s.) **17.00** Przyjaciele V (s.) **17.30** AZ-kwiz (teleturniej) **17.55** Prognoza pogody **18.00** Report (aktualności reg.) **18.30** Czarne owce (pr. publ.) **18.57** Losowanie Szczęśliwej Dziesiątki **19.00** Wieczorynka **19.15** Wiadomości **19.35** Wydarzenia kulturalne **19.40** Prognoza pogody **19.45** Bramki, punkty, sekundy **20.00** Skorumpowani II (film fr.) **21.55** Na tropie **22.30** Wydarzenia, komentarze **23.05** Prognoza pogody **23.08** Bramki, punkty, sekundy **23.10** Losowanie Szczęśliwej Dziesiątki **23.20** Poprask (mag. muz.) **0.25** Stało się (pr. sat.) **1.05** Allo! Allo! (s.) **1.35** W wywiadzie II **2.15** Malarz V. Svobodník **2.30** Wydarzenia, komentarze **3.05** Świat sztuki **4.05** Ten nasz czeski charakter **4.30** Kalendarium **4.45** Po czesku.

■ TVC 2

5.00 Europa dziś **5.30** Reporterzy TVC **6.10** Wiadomości TVS **6.30** Wiadomości regionalne **7.50** Panorama **8.35** Co mogę zrobić dla siebie (mag.) **8.40** Diagnoza (mag.) **9.00** Dzień dobry z TVC **11.30** AZ-kwiz (teleturniej) **12.00** Euronews **12.30** Kultura.cz (mag.) **13.00** Na dachu Europy (s. dok.) **13.20** Zestaw bajkowy Edka (dla dzieci) **15.20** Blok publicystyki ekologicznej **16.25** Telewizyjny uniwersytet (pr. ed.) **16.35** Rodzina a szkoła (mag.) **16.55** Popularis (mag.) **17.30** Babilon (mag.) **17.55** Allo! Allo! (s.) **18.20** Poprask (mag. muz.) **18.55** Wiadomości w jęz. migowym **19.00** Magazyn motoryzacyjny **19.45** GEN (s. dok.) **20.00** Duchy Titanica (dok.) **20.50** Eurinfo (mag.) **21.00** Na pływalni z Radimem Zenklem (talk show) **21.25** Pop art (mag.) **22.05** Odpoczywaj w pokoju I (s.) **23.00** Paszkwil (mag.) **23.30** Dużo nas, a co? (dok.) **0.00** Tajna historia Interpolu 2/2 (dok.) **0.55** Za ścianą (mag.) **1.25** Magazyn motoryzacyjny **2.10** Babalet na Chmelnicy **3.00** Newshour with Jim Lehrer **4.00** Euronews.

■ NOVA

5.59 Śniadanie z TV Nova **8.30** Podróże z Jeffem Corwinem (s. dok.) **9.30** Drużyna marzeń (film USA) **11.25** Nowakowie (s.) **11.50** Stary (s.) **12.55** Marianna, królowa nocy (s.) **13.40** Darowane serce (s.) **14.30** Moja puszysta Walentyna (s.) **15.20** Dziewczyny Gilmore'a III (s.) **16.05** Chicago Hope (s.) **16.55** Zaryzykuj! (teleturniej) **17.25** Właśnie teraz **17.35** Kobra 11 V (s.) **18.20** Prognoza pogody **18.25** M.A.S.H. (s.) **18.55** Pálí vám to? (teleturniej) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.00** 1 przeciw 100 (teleturniej) **20.50** Na własne oczy (pr. publ.) **21.45** Nowa Podróżomania (mag. podr.) **22.15** Chirurgia plastyczna z o.o. (s.) **23.05** Rocky II (film USA) **1.05** Łowcy koszmarów (s.) **3.00** Program rozrywkowy **4.35** Szkoła życia (s.).

■ PRIMA

8.00 Leśniczówka Falkenau (s.) **8.55** Wbrew losowi (s.) **9.50** Wspaniali i bogaci (s.) **10.20** Prima jazda (mag.) **11.10** Hotel Orth IV (s.) **12.05** Sabrina - nastoletnia czarownica VI (s.) **12.30** Savannah I (s.) **13.25** A teraz Susan III (s.) **13.55** Pan Złota Rączka II (s.) **14.25** Czarodziejki VI (s.) **15.20** Ostry dyżur VIII (s.) **16.10** Hercule Poirot (s.) **17.10** Obwód Wolfa III (s.) **18.05** Kwiz show (teleturniej) **18.43** Wiadomości regionalne **18.45** Prima TV **18.50** Minuty regionu **18.55** Prognoza pogody **19.00** Wiadomości **19.15** Tescoma Prima chochla **19.45** Dzięcioł Woody (s. anim.) **19.55** Więzy rodzinne (s.) **20.55** Balírna (pr. roz.) **21.55** Szczury (film niem.) **23.40** Do rzeczy! **23.50** t-music **0.45** Szybka wygrana **1.55** Salon samochodowy **2.50** Sauna (talk show) **3.35** Prima archiwum.

ŚRODA 12 STYCZNIA

■ TVP 1

6.00 Kawa czy herbata? (mag.) **8.00** Wiadomości **8.15** Cafe serio (pr. public.) **8.25** Kawa czy herbata? (mag.) **9.05** Ania z Zielonego Wzgórza (s. anim.) **9.30** Domisie (dla dzieci) **9.55** Klasyka animacji **10.30** Moda na sukces (s.) **10.55** Bez pardonu (s.) **11.55** Książki na zimę (mag.) **12.00** Wiadomości **12.10** Agrobiznes (mag.) **12.20** To trzeba wiedzieć (mag.) **12.25** Po pierwsze pomysł (mag.) **12.45** Plebania (s.) **13.10** Klan (s.) **13.37** Książki na zimę (mag.) **13.40** Wielki świat małych odkrywców (mag.) **14.00** Kuchnia z Okrasą (mag.) **14.25** Słowo pisane (s. dok.) **14.55** Książki na zimę (mag.) **15.00** Wiadomości **15.10** Sekrety zdrowia (pr. medyczny) **15.30** Zabawy językiem polskim (teleturniej) **16.00** SF - symulator faktu - Inwigilacja **16.25** Moda na sukces (s.) **16.50** Sportowy Express **17.00** Teleexpress **17.20** Między nami (pr. rozryw.) **17.30** Klan (s.) **18.00** Jaka to melodia? (teleturniej) **18.30** Między nami (pr. rozryw.) **19.00** Lippy & Messy (pr. edukacyjny) **19.05** Wieczorynka **19.30** Wiadomości **20.05** Prosto w oczy (pr. public.) **20.30** Romans z opiekunką (film USA) **22.05** Aby nie było gorzej (film dok.) **22.30** Wiadomości **22.40** Rajd Dakar 2005 **22.55** Zad wielkiego wieloryba (film pol.) **0.15** Misja (s.).

ZAD WIELKIEGO WIELORYBA
Film obyczajowy, 79 min, Polska 1987
TVP 1, środa, 12. 1., godz. 22.55
Reżyseria: Mariusz Treliński
Występują: Wojciech Malajkat, Roman Rojewski i inni.

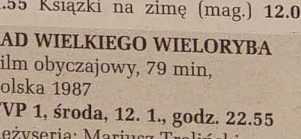

Debiut fabularny Mariusza Trelińskiego, dziś znanego i uznanego na świecie twórcy wspaniałych widowisk operowych, wówczas młodego reżysera i scenarzysty, jednego z przedstawicieli generacji „dzieci stanu wojennego". Jego przejmujący film miał być swoistym pokoleniowym manifestem, zbiorowym portretem młodzieży bez perspektyw, zasad i ambicji, młodzieży, która w epoce rozchwianych wartości i rozwianych złudzeń tym łatwiej się poddała, tym szybciej stoczyła na dno. Ci młodzi ludzie widzieli, jak upadały ideały i nadzieje ich starszego rodzeństwa i rodziców, więc na wszelki wypadek nie wierzą już w nic, niczego nie chcą, na niczym im nie zależy.

■ TVP 2

6.50 Złotopolscy (s.) **7.15** 10 minut tylko dla siebie (mag.) **7.25** Szaleństwo Majki Skowron (s.) **7.50** Mały pingwin Pik-Pok (s. anim.) **8.00** Dziwny świat kota Filemona (s. anim.) **8.10** Na dobre i na złe (s.) **9.00** Pytanie na śniadanie (mag.) **9.50** M jak miłość (s.) **10.35** Pytanie na śniadanie (mag.) **11.15** Panorama **11.23** Święta wojna (s.) **11.50** Pytanie na śniadanie (mag.) **12.30** Rozwiedzione dzieci. Rozpad (film dok.) **13.00** Panorama **13.30** Życie do poprawki (s.) **14.15** Gra z cieniem (teleturniej) **14.40** Proboszcz roku 2005 **15.05** Spotkanie z Balladą (pr. rozryw.) **16.00** Panorama **16.10** M jak miłość (s.) **16.55** Kulisy serialu 'M jak miłość' **17.00** Podwodne domy (film dok.) **17.30** Piękniejsza Polska (mag.) **18.30** Panorama **19.05** Jeden z dziesięciu (teleturniej) **19.35** Tygodnik Moralnego Niepokoju (pr. rozryw.) **20.00** Panorama flesz **20.05** M jak miłość (s.) **20.55** Kulisy serialu 'M jak miłość' **21.00** Komornicy (s.) **21.30** Program rozrywkowy **22.00** Panorama **22.20** Biznes **22.25** Sport telegram **22.40** Crash i Byrnes (film kanad.).

■ TV KATOWICE

6.30 Gramy dla Was **7.00** Echa dnia **7.45** Aktualności **8.00** Magazyn beskidzki (mag.) **8.45** Gość dnia **9.00** Gwiazdy Hollywoodu - Richard Gere **9.45** Sprawa na dziś (s.) **10.45** Telekurier (mag.) **11.15** Gość dnia **11.45** Jazz nad Odrą - reportaż **12.10** Prosto z lasu (mag.) **12.35** Sfinks - zagadki historii (s. dok.) **13.45** Agrobiznes (mag.) **14.00** Tam Tam (mag.) **14.45** Eurinfo (mag.) **15.00** Trzy Szalone Zera (s.) **15.45** W świecie westernu (pr. public.) **16.10** Rozmowa dnia (pr. public.) **16.45** Aktualności **17.00** Magazyn beskidzki **17.50** Kronika miejska - Rybnik **18.00** Aktualności **18.20** Wiadomości sportowe **18.25** O tym trzeba mówić **19.00** Klan (s.) **19.25** Teleplotki (mag.) **19.50** Książki z górnej półki (mag.) **20.00** Telekurier (mag.) **21.00** Echa dnia (pr. public.) **21.30** Kurier gospodarczy **21.45** Aktualności **21.55** Wiadomości sportowe **22.00** Porozmawiajmy (pr. public.) **22.15** To jest temat-reportaż **22.50** Studio pogoda **22.55** Kurier sportowy **23.10** Zraniona duma (s.).

■ POLSAT

6.00 Piosenka na życzenie (mag.) **6.45** TV Market (mag.) **7.00** Pokemon (s. anim.) **7.30** Zbuntowany anioł (s.) **8.30** Interwencja (mag.) **8.50** Czułość i kłamstwa (s.) **9.20** Jezioro marzeń (s.) **10.20** Grzechy (s.) **11.20** Samo życie (s.) **12.05** Zbuntowany anioł (s.) **13.00** TV Market (mag.) **13.15** Rocket Power (s. anim.) **13.45** Reba (s.) **14.15** Pierwsza miłość (s.) **15.00** Świat według Kiepskich (s.) **15.45** Wydarzenia **16.10** Interwencja (mag.) **16.30** Duracell Eksploracje (s. naukowy) **17.00** Jezioro marzeń (s.) **18.00** Pierwsza miłość (s.) **18.45** Wydarzenia **19.25** Samo życie (s.) **20.15** Dziupla Cezara (s.) **21.00** Tycus - kometa śmierci (film USA) **22.55** Biznes Wydarzenia (pr. public.) **23.25** Kuba Wojewódzki (pr. rozryw.) **0.25** Bez przedawnienia (mag.) **0.55** Muzyka na BIS (mag.).

■ TVC 1

5.00 Sama w domu (mag.) **5.59** Dzień dobry z TVC **8.30** Czarodziejskie przedszkole (dla dzieci) **8.55** Śpiewaniki **9.00** Simpsonowie XIV (s.) **9.3**[illegible] Zapomniane wyprawy (dok.) **10.**[illegible] Wiadomości **10.05** Na dworze w[illegible] wody (film tel.) **11.20** Czeskie dr[illegible] nostki (s. dok.) **11.40** Nasze zamki (s. dok.) **12.00** Wiadomości **12.30** Sa[illegible] w domu (mag.) **13.30** Mieszkanie sz[illegible] ką jest (mag.) **13.50** Eurinfo (ma[illegible] **14.00** Wiadomości **14.05** Świat ks[illegible] żek (mag.) **14.35** Szczęście domo[illegible] (mag.) **15.05** 4 na ekranie (teleturni[illegible] **16.00** Wiadomości **16.05** Czarodz[illegible] skie przedszkole (dla dzieci) **16.**[illegible] Meduza (pr. muz.) **17.00** Przyjaciel[illegible] (s.) **17.30** AZ-kwiz (teleturniej) **17.**[illegible] Prognoza pogody **18.00** Report (ak[illegible] alności reg.) **18.30** Pod pokryw[illegible] (mag.) **18.57** Losowanie Szczęśli[illegible] Dziesiątki **19.00** Wieczorynka **19.**[illegible] Wiadomości **19.35** Wydarzenia ku[illegible] ralne **19.40** Prognoza pogody **19.**[illegible] Bramki, punkty, sekundy **19.55** L[illegible] wanie Sportki i Szansy **20.00** Bam[illegible] we rybki (talk show) **20.30** Świe[illegible] wyglądasz! (mag.) **20.55** W wywia[illegible] II (s.) **21.40** Talk show M. Dom[illegible] **22.30** Wydarzenia, komentarze **2**[illegible] Prognoza pogody **23.08** Bramki, pu[illegible] ty, sekundy **23.15** Losowanie Spor[illegible] Szansy **23.20** Tworzenie państwa ([illegible] sat.) **23.30** Losowanie Szczęśli[illegible] Dziesiątki, Szansy **23.35** Oczarow[illegible] IV (s.) **0.30** Przyjaciele V (s.) **1.35** [illegible] Allo! (s.) **2.30** Wydarzenia, kome[illegible] rze **3.05** Reporterzy TVC **3.40** O[illegible] nie concertino **4.35** GEN.

■ TVC 2

5.00 Telewizyjny uniwersytet (pr. [illegible] **5.15** Rodzina a szkoła (mag.) [illegible] Popularis (mag.) **6.10** Wiadom[illegible] TVS **6.30** Wiadomości regionalne [illegible] Panorama **8.30** Na pływalni z R. [illegible] klem **9.00** Dzień dobry z TVC **1**[illegible] AZ-kwiz (teleturniej) **11.50** Fizyka [illegible] ed.) **12.10** Historia cielątka (s.) **1**[illegible] Program sportowy **14.00** Mądru[illegible] **14.25** Pomagajmy sobie (mag.) **1**[illegible] Game Page (mag.) **15.10** Poprask ([illegible] muz.) **15.40** Spostrzeżenia z zagra[illegible] **15.50** Cudowny świat: Świat za [illegible] wą barierą (s. dok.) **16.20** Ślad[illegible] UFO (dok.) **17.20** Wielki wóz (m[illegible] **17.55** Allo! Allo! (s.) **18.20** Król[illegible] konno (dok.) **18.55** Wiadomości w[illegible] migowym **19.00** Program spor[illegible] **19.45** Lapidarium (dok.) **20.00** (1[illegible] pejski film: Krucjaty 2/2 (film[illegible] niem.) **21.40** 333 (mag.) **22.40** D[illegible] za (mag.) **23.00** Ateliery - histo[illegible] dok.) **0.00** Duchy Titanica (dok.[illegible] Paszkwil **1.45** Wielki wóz **2.10** M[illegible] kanie sztuką jest **2.30** Na tropie [illegible] Newshour with Jim Lehrer **4.00** E[illegible] news.

■ NOVA

5.59 Śniadanie z TV Nova **8.45** Po[illegible] że z Jeffem Corwinem (s. dok.) [illegible] Francuski łącznik (film USA) **1**[illegible] Nowakowie (s.) **11.40** Stary (s.) **12**[illegible] Marianna, królowa nocy (s.) **13**[illegible] Darowane serce (s.) **14.25** Moja pu[illegible] sta Walentyna (s.) **15.20** Dziewcz[illegible] Gilmore'a III (s.) **16.10** Chicago H[illegible] (s.) **16.55** Zaryzykuj! (teletur[illegible] **17.25** Właśnie teraz **17.35** Kobra [illegible] (s.) **18.20** Prognoza pogody **1**[illegible] M.A.S.H. (s.) **18.55** Pálí vám to? [illegible] turniej) **19.30** Wiadomości, sp[illegible] pogoda **20.00** Nakręć to! (pr. rozr[illegible] **20.30** Ja cię kocham, a ty śpisz [illegible] USA) **22.25** Dziewczyny, dziewcz[illegible] (film niem.) **0.00** Kumple (s.) **2.10** [illegible] własne oczy **2.55** Pocałuj mnie... [illegible] mnie (film USA) **4.35** Szkoła życia [illegible]

■ PRIMA

8.00 Leśniczówka Falkenau (s.) [illegible] Wbrew losowi (s.) **9.50** Wspaniali [illegible] bogaci (s.) **10.20** Prima jazda (m[illegible] **11.10** Hotel Orth IV (s.) **12.05** Sab[illegible] - nastoletnia czarownica VI (s.) [illegible] Savannah I (s.) **13.25** A teraz Susa[illegible] (s.) **13.50** Pan Złota Rączka II (s.) [illegible] Czarodziejki VI (s.) **15.15** Ostry d[illegible] VIII (s.) **16.10** Hercule Poirot (s.) [illegible] Obwód Wolfa III (s.) **18.05** Kwiz s[illegible] (teleturniej) **18.43** Wiadomości re[illegible] nalne **18.45** Prima TV **18.50** Mi[illegible] regionu **18.55** Prognoza pogody [illegible] Wiadomości **19.15** Tescoma Pr[illegible] chochla (mag. kulinarny) **19.45** D[illegible] cioł Woody (s. anim.) **19.55** Kom[illegible] Rex VIII (s.) **20.45** Pod włos (p[illegible] **21.20** Dementi (pr. roz.) **22.10** Złot[illegible] (film USA) **0.20** Do rzeczy! **0.30** S[illegible] ka wygrana **1.35** Policja z Palm B[illegible] (s.) **2.25** Świat 2005 **3.15** Sauna [illegible] show) **4.00** Prima archiwum.

Telewizja zastrzega sobie prawo zmian w progr[illegible]

Kronika Rodzinna

Dnia 11 stycznia 2005 obchodziłby 90. urodziny nasz Kochany Ojciec

śp. JÓZEF KAZIK

więzień obozu koncentracyjnego w Gusen. O chwilę wspomnień i zadumy proszą syn Piotr oraz córki Barbara i Jadwiga. GL-014

Mijają dni, tygodnie, miesiące, lata,
lecz wspomnienia zostają przez dalsze lata.

Dnia 12. 1. 2005 miną 24 lata od śmierci

śp. KAROLA GROCHOLA

z Bystrzycy. Tych, którzy Go znali, o wspólną modlitwę za Niego prosi rodzina. AL-001

Czas szybko mija, lecz pamięć
w naszych sercach pozostaje.

Dnia 11. 1. przypada 1. bolesna rocznica śmierci naszej Kochanej Żony, Matki, Babci, Prababci

śp. BRONISŁAWY RUCKIEJ

z Gutów. Niechaj w sercach tych, którzy Ją znali i szanowali, pozostanie na zawsze. Z miłością i szacunkiem wspominają najbliżsi.

GL-010

Śpij słodko i odpoczywaj w pokoju
po życiu pełnym trudów i znoju.

W głębokim żalu pogrążeni zawiadamiamy krewnych i znajomych, że dnia 7. 1. 2005 zmarł po ciężkiej chorobie w wieku 76 lat nasz Ukochany Mąż, Ojciec, Dziadek, Teść, Szwagier i Kuzyn

śp. MVDr JAN RUCKI

z Nydku, zamieszkały w Ostrawie. Ostatnie pożegnanie z Drogim Zmarłym odbędzie się w czwartek 13. 1. 2005 o godz. 14.00 w krematorium Slezská Ostrava. Zasmucona rodzina. RK-009

W głębokim żalu pogrążeni zawiadamiamy wszystkich krewnych, przyjaciół i znajomych, że dnia 8. 1. 2005 zmarł po ciężkiej chorobie w wieku 72 lat nasz Kochany Mąż, Ojciec, Dziadek, Teść i Kuzyn

śp. MUDr TADEUSZ GROHMAN

zamieszkały w Czeskim Cieszynie, Dukelska 34. Pogrzeb Drogiego Zmarłego odbędzie się w piątek 14. 1. 2005 o godz. 13.00 z kościoła katolickiego w Czeskim Cieszynie Alejach na cmentarz w Czeskim Cieszynie. AD-003

W głębokim żalu pogrążeni podajemy smutną wiadomość, że w wieku 84 lat zmarł nasz Ukochany Małżonek, Ojciec, Teść, Dziadek, Brat, Szwagier, Wujek

śp. PAWEŁ SAMIEC

zamieszkały w Bystrzycy pod nr 669. Pogrzeb Drogiego Zmarłego odbędzie się w środę dnia 12. 1. 2005 o godzinie 14.00 z ewangelickiego kościoła w Bystrzycy. Zasmucona rodzina. AD-004

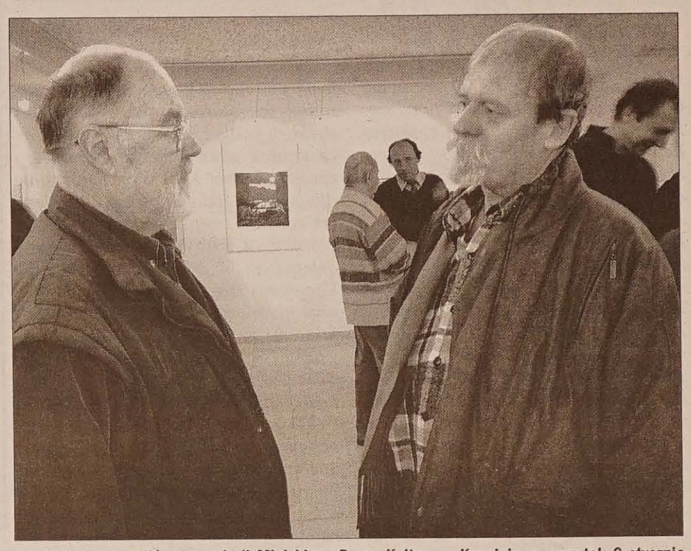

Jak już informowaliśmy, w galerii Miejskiego Domu Kultury w Karwinie w czwartek 6 stycznia otwarto wystawę grafiki studentów i pedagogów Instytutu Sztuki, Filii Uniwersytetu Śląskiego w Cieszynie oraz Katedry Twórczości Plastycznej Wydziału Pedagogiki Uniwersytetu Ostrawskiego pt. „Kontakty III". Treść i forma wyrażona tytułem „Początki i zakończenia mitu europejskiego" bulwersowała widza konserwatywnego, szczególnie tych plastyków, którzy preferują klasyczne formy grafiki. Na wystawie zorganizowanej wspólnie z galerią MAGNA z Ostrawy dominowała grafika komputerowa i serigrafia. Na zdjęciu: prof. Eduard Ovčáček **(pedagog i wystawiający) w rozmowie na temat wystawy z czołowym grafikiem Zaolzia,** Bronisławem Liberdą. **(BF)**

Cieszyn kulinarny

CIESZYN (kor) – Znany dziennikarz, smakosz i autor telewizyjnych „Podróży kulinarnych" **Robert Makłowicz** w ub. piątek wziął udział w prezentacji nowej książki pn. „Tradycje kulinarne Cieszyna", która odbyła się w ratuszu cieszyńskim. Makłowicz, który podczas degustacji zachwycał się m.in. jajkami w kminku, obiecał cieszyniakom, że na pewno wykorzysta kilka przepisów z książki w swojej kuchni i swoim programie.

W książce autorstwa **Renaty Karpińskiej, Urszuli Zwardoń** i **Doroty Wiewióry** znalazło się ponad 180 przepisów kuchni regionalnej. Niektóre z nich pochodzą ze starych rękopiśmiennych książek kucharskich ze zbiorów Książnicy Cieszyńskiej, inne np. od sióstr boromeuszek, które prowadziły kiedyś szkołę dla panien i uczyły w niej gotować, czy z zapisków starych cieszyńskich gospodyń.

Książkę można nabyć w Miejskim Centrum Informacji w cieszyńskim ratuszu.

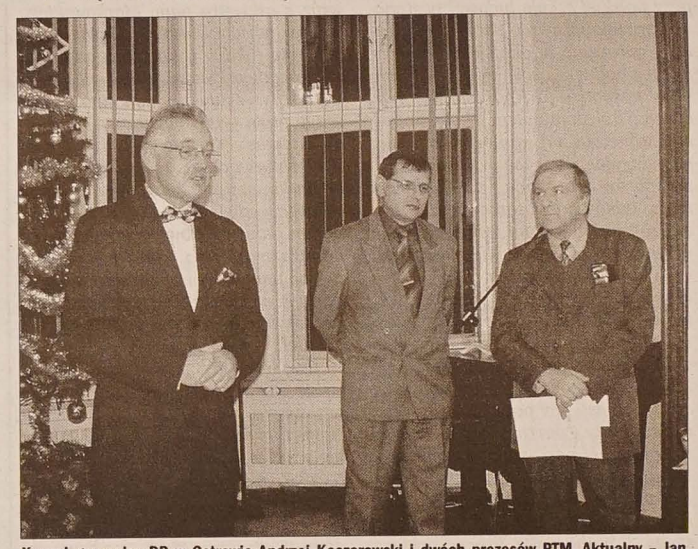

Konsul generalny RP w Ostrawie Andrzej Kaczorowski i dwóch prezesów PTM. Aktualny – Jan Karczmarczyk i były – Romuald Gąsior. Fot. archiwum konsulatu

Lekarze w konsulacie

OSTRAWA (mro) – Członkowie Polskiego Towarzystwa Medycznego spotkali się w ub. piątek z konsulami RP w Ostrawie.

Konsul generalny **Andrzej Kaczorowski**, witając swoich gości, podkreślił zasługi tego środowiska dla postrzegania polskiej grupy etnicznej nie tylko na Zaolziu i w RC, ale nawet w całym euroregionie. Podziękował za aktywną współpracę na rzecz środowiska polskiego. Złożył gratulacje **Janowi Karczmarczykowi**, nowo wybranemu prezesowi Towarzystwa na następne 4 lata. – *Poprzeczka jest wysoko* – zaznaczył.

Dotychczasowy prezes **Romuald Gąsior** zapoznał konsulów z pracą PTM w minionej kadencji. Podkreślił, że przekazanie pałeczki odbywa się w roku 30-lecia Towarzystwa.

Karczmarczyk jako cel pracy w przyszłej kadencji wymienił upowszechnienie działalności PTM wśród młodych lekarzy, farmaceutów, pielęgniarek i wszystkich Zaolziaków związanych ze służbą zdrowia.

Po części oficjalnej śpiewano kolędy. Prym wiodła solistka – Ania Karczmarczyk. Akompaniował Romuald Gąsior.

Go w teatrze

SCENA CZESKA – OSTRAWA ZABRZEG: Królewna Śnieżka (11, godz. 10.00).

Go w kinach

KARWINA – Centrum: Ryzykowa gra (11, 12, godz. 17.45); Zły mikołaj (11, 12, godz. 20.00); **Reflex:** Sky kapitan świat jutra (11, 12, godz. 17.00, 20.00); **TRZYNIEC – Kosmos:** Czekając na Joe (11, godz. 17.30, 20.00; 12, godz. 17.30); Blue Velvet (12, godz. 20.00).

Go na antenie

POLSKIE WIADOMOŚCI: TVC 1 (cz, godz. 18.00), TVC 2 (pt, godz. 7.30). **POLSKIE AUDYCJE:** UKF Ostrawa 107,3 m i Trzyniec 105,3 m, po–pt: 19.00–19.15, nie: 18.30–19.00.

Go w terenie

TRZYNIEC OSÓWKI – zarząd MK PZKO zaprasza na Walne Zebranie 15. 1. o godz. 15.30 do lasku na Osówce. **DĄBROWA** – zarząd MK PZKO zaprasza na Walne Zebranie 16. 1. o godz. 15.00 do sali Domu Narodowego. W programie wystąpi chór „Rychwałdzianie". **HAWIERZÓW SUCHA** – MK PZKO zaprasza na Walne Zebranie 16. 1. o godz. 15.00 do Domu PZKO. W programie wystąpi zespół dziecięcy „Drops" z Olbrachcic. **GUTY** – zarząd MK PZKO zaprasza na Walne Zebranie 16. 1. o godz. 15.00 do Domu PZKO. **BŁĘDOWICE** – Klub Kobiet i Klub Seniora MK PZKO zapraszają na spotkanie 12. 1. o godz. 15.00 do Domu PZKO. **HAWIERZÓW MIASTO** – Klub Kobiet zaprasza na spotkanie 13. 1. o godz. 15.00 do świetlicy przy ul. Matuška 2. **CIERLICKO STANISŁAWICE** – Kluby Kobiet oraz Klub Seniora zapraszają na spotkanie 13. 1. o godz. 17.00 do Domu Polskiego ŻW na Kościelcu. **SUCHA GÓRNA** – MK PZKO zaprasza na Tradycyjny Górnosuski Bal PZKO 21. 1. o godz. 19.00 do sali Domu Robotniczego. Sprzedaż miejscówek (200 Kc) 10–17. 1. (oprócz soboty i niedzieli) w godz. 14.30–17.00 w Domu PZKO. **MOSTY KOŁO JABŁONKOWA** – MSz oraz grono pedagogiczne zapraszają na Bal Szkolny 15. 1. o godz. 19.00 do Domu PZKO. **CZ. CIESZYN MOSTY** – zarząd MK PZKO zaprasza członków i sympatyków na bal 14. 1. o godz. 19.00 do Domu PZKO Mosty. Przygrywa „Nogol Bend", miejscówki (200 Kc) można zakupić u J. Brannego, tel.: 558 732 194. **OLBRACHCICE** – MK PZKO zaprasza na tradycyjny bal 15. 1. o godz. 19.00 do Domu PZKO. Przygrywa „Nogol Bend". Smaczny bufet i atrakcje zapewnione. Miejscówki (200 Kc) do nabycia u p. Gunkowej. **TRZYNIEC PODLESIE** – zarząd MSz oraz MK PZKO zapraszają na tradycyjny bal 15. 1. o godz. 19.00 w lokalu PZKO. Przygrywa Czesław Pomykacz. **WĘDRYNIA** – dyrekcja, grono pedagogiczne i MSz zapraszają na Bal Szkolny 15. 1. o godz. 19.00 do Czytelni. **UWAGA SENIORZY HPC!** – Zebranie Kierownictwa Kręgu Seniora odbędzie się 12. 1. o godz. 10.00 w salce RN HPC w Cz. Cieszynie.

Go za Olzą

KSIĄŻNICA CIESZYŃSKA, ul. Mennicza 46: do 21. 1. wystawa „Książnica Cieszyńska – pierwsze dziesięciolecie". Otwarte po–śr i pt: 8-15.

Oferty

POSZUKUJĘ OSÓB mówiących językiem czeskim oraz polskim, zarobki w Euro. Tel.: 608 283 373. GL–002

Wystawy

TEATR CIESZYŃSKI – WIELKA GALERIA: do 16. 1. wystawa FONY – ludzie we mnie i około mnie.

▲ **BIAŁA GALERIA:** do 13. 2. wystawa Krajobrazy Josefa Novickiego. Otwarte po-pt: 9-15.

BIBLIOTEKA REGIONALNA, Karwina: do 21. 1. wystawa malarstwa, grafiki i rzeźb Józefa i Gerharda Drongów. Otwarte po, wt, pt: 8–12.30, 13–18, czt: 13–18.

SALA WYSTAWOWA MANESA, DK Karwina: do 30. 1. wystawa grafiki studentów i pedagogów Instytutu Sztuki Filii Uniwer. Śląskiego w Cieszynie oraz Katedry Sztuki Pedagogicznego F+akultetu Ostrawskiego Uniwersytetu. Otwarte wt–pt: 9–12, 12.30–17, so: 10–16, nie: 14–18.

Firma Alleson w Wierzniowicach
zatrudni
fakturantkę w dziale sprzedarzy

Wymagania:
- znajomość języka polskiego
- wykształcenie średnie
- dyspozycyjność

Oferujemy:
- praca 7 godz. dziennie
- stabilne zaplecze firmy
- dobre wynagrodzenie finansowe
- praca od 1 lutego 2005

Adres firmy:
Alleson, Hlavní 77
735 53 Dolní Lutyně – Věřňovice
tel. 596 544 089
e-mail: alleson@alleson.cz

GL-018

UWAGA, PRENUMERATORZY!

Cena »GL« pozostaje bez zmian

Prenumeratorom, którzy w tym miesiącu zauważą na blankiecie SIPO podwójną stawkę za „Głos Ludu", przypominamy, że w grudniu nie została pobrana opłata za prenumeratę. W związku z tym teraz należy zapłacić za dwa miesiące równocześnie. Wyższa niż zwykle opłata za „GL" nie wynika zatem z błędnych obliczeń spółki dystrybucyjnej „Mediaservis", nie świadczy też o podwyżce prenumeraty. Cena naszej gazety pozostaje bowiem bez zmian. Jeden numer nadal będzie kosztować 6 Kc. **Redakcja**

Ogłoszenia do „Głosu Ludu" przyjmowane są w dni powszednie:
w godz. 8.30-15.30 w redakcji „Głosu Ludu" przy ul. Komenského 4, Czeski Cieszyn;
w godz. 8.00-16.00 w biurze firmy AD SERVIS, ul. Střelniční 18, Czeski Cieszyn;
w godz. otwarcia w księgarni Klub Polskiej Prasy i Książki, ul. Čapka 7, Czeski Cieszyn;
w godz. otwarcia w Oddz. Literatury Pol. Biblioteki w Karwinie Frysztacie (przy rynku);
e-mail: ogloszenia@glosludu.cz.

Głos LUDU ◆ Przy wsparciu finansowym Ministerstwa Kultury RC wydaje Kongres Polaków w RC w wydawnictwie POL-PRESS, s.r.o. ◆ Adres redakcji: Redakcja „Głos Ludu", 737 01 Czeski Cieszyn, Komenského 4 ◆ Redaktor naczelny Beata Schönwald ◆ Telefony: sekretariat/centrala 558 731 766, fax: 558 740 044, red. sportowy: 596 612 346, e-mail: info@glosludu.cz ◆ Oddział redakcji: 709 29 Ostrava, ul. Novinářská 3, tel. 597 450 252, e-mail: glosludu@volny.cz ◆ Pismo wychodzi we wtorki, czwartki i soboty ◆ Dostawę prenumeratorom prowadzi spółka Mediaservis, s.r.o., Abocentrum, Moravské náměstí 12D, P.O.BOX 351, 659 51 Brno; zamówienia - tel.: 541 233 232, fax: 541 616 160, e-mail: abocentrum@mediaservis.cz; reklamacje: 800 800 890 ◆ Kolportaż: SmD, s.r.o., Mediaprint & Kapa Pressegrosso, s.r.o. ◆ Druk: Ringier Print, s.r.o., Ostrawa ◆ Materiałów niezamówionych redakcja nie zwraca. Zastrzega sobie również prawo ich redagowania i skracania ◆ Numer ewidencyjny Ministerstwa Kultury RC: MK ČR E 588, nr Indeksu 42501, ISSN 1212-4222.

Z redakcyjnej Poczty

W rubryce tej publikujemy materiały nadesłane przez czytelników, wyrażające ich opinie, poglądy i przekonania. Redakcja zastrzega sobie prawo do dokonania skrótów.

Walne PZKO w Suchej Górnej

Walne zebranie MK PZKO w Suchej Górnej miało niecodzienny przebieg. Po pierwsze zawitał na nie prezes Kongresu Rady Polaków Józef Szymeczek, po drugie było prowadzone w awangardowym stylu. Rzeczowemu sprawozdaniu prezesa Bronisława Zydra towarzyszył tekst z kolorowymi ilustracjami na ekranie (!) z wykorzystaniem najnowocześniejszej techniki komputerowej (operator Wacław Zyder). Uzyskano w ten sposób znakomity efekt audiowizualny, godny zresztą znakomitej działalności zespołów górnosuskiego koła. Chyba wszyscy licznie zebrani w świetlicy odebrali to z wielkim uznaniem. Jako przerywniki spektaklu służyły gromkie oklaski, którymi nagradzano sukcesy reprezentantów 580-osobowej bazy członkowskiej: chóru mieszanego SUCHA (jednego z najliczniejszych w terenie), zespołu tanecznego SUSZANIE, Klubu Kobiet, Klubu Sportowego i innych. Nie było więc problemu z uzyskaniem absolutorium dla ustępującego zarządu, jak również z wyborami nowego. W bieżącym roku przewidziano szeroki wachlarz występów zespołów, również w obchodach 700-lecia powstania gminy, o czym wspomniał wicestarosta Josef Žerdík. W dyskusji podkreślono dobrą współpracę m.in. z gminą i szkołami polską i czeską. Prezes KRP wyraził uznanie dla suskiej działalności kulturalnej, jak również zaapelował do udziału w sejmiku, w którym będzie wybrany delegat na IX Zgromadzenie Ogólne Kongresu. Delegat ZG PZKO A. Wygrys poinformował o niefortunnych faktach związanych ze sprzedażą „Piasta", a w ślad za tym i ośrodka wczasowego w Koszarzyskach. Optymistycznie podszedł do XX Zjazdu PZKO, jak również do Festiwalu, który odbędzie się w Trzyńcu. Na Zjazd za Suchą Górną wybrano 6 delegatów. Zebranie, które sprawnie prowadził wiceprezes Edward Rychlik uświetnił chór SUCHA a umilił występ suskich „Pastuszków". Wspólnie śpiewane kolędy uczestników uzupełniły świąteczno-noworoczną atmosferę. Smaczny posiłek przygotowany przez panie z Klubu Kobiet był przysłowiową kropką nad „I". Gratulacje i życzenia, oby tak dalej!

(B.F.)

(nazwisko i adres do wiadomości redakcji)

Babski Bal 2005

Pomimo tylu wydarzeń, kataklizmów w świecie, politycznych różnic i nieporozumień w zdrowiu przeżyliśmy święta i Sylwestra 2004 roku.

Z powagą wkroczyliśmy do Nowego Roku 2005. Na jego progu wita nas okres karnawałowych zabaw i różnego rodzaju bali, które od ładnych paru dziesiątek lat przebiegają w miastach i wioskach naszego Zaolzia.

Nie inaczej było i w małej wiosce Datyniach Dolnych, gdzie w 1928 roku członkowie Macierzy Szkolnej przy polskiej szkole ludowej postanowili zrównouprawnić istoty płci pięknej i corocznie w okresie karnawału jeden z bali w wiosce, które odbywały się w gospodzie u Andrzeja Kołorza, nazwać Babskim Balem. Na tej imprezie kobietom od samego początku przysługuje prawo cały wieczór prosić partnerów do tańca, zaś panowie mają tylko jeden taniec gdzie jest odwrotnie i mogą oni wybierać swoją partnerkę do tańca. Nie dość tego. Wstydliwe kobiety instalują w sali duży ruchliwy dzwon, pod który są łapane, podczas całej zabawy tanecznej, tańczące pary. Pod dzwonem według regulaminu balu obowiązkiem kobiety jest pocałować partnera, za co, żeby następny pocałunek był jeszcze słodszy, partner kupuje swej wycałowanej partnerce czekoladkę u dzwonnika. Na usilną prośbę panów, łaskawe kobiety od lat wybierają również na Babskim Balu najprzystojniejszego i najbardziej szarmanckiego mężczyznę, który potrafi się dobrze bawić, tańczyć, ale również nie skąpi grosza za pobyt z partnerką pod dzwonem. „Najlepszego chłopa" wybiera specjalna kobieca komisja, która po północy tytułuje go również prestiżowym tytułem „Lew salonu Babskiego Balu" i dekoruje go szarfą i innymi insygniami. Zdradzę, że tego zaszczytu dostąpili w przeszłości np. śp. dr Janusz Gaudyn, Władysław Niedoba i inni.

Po latach przychodzą mi na myśl niektóre wesołe przeżycia z tej bardzo popularnej imprezy, kiedy to np. balowników, po zakończeniu imprezy, zaskoczył śnieg a z wioski nie wyjeżdżał poranny autobus. Balownicy wraz z orkiestrą pana Markowskiego musieli pójść z Datyń do Hawierzowa piechotą (okoko 6 km). I pomimo tej złej pogody orkiestra, której większość tworzyły instrumenty dęte, przez całą drogę grała tym wędrowcom marszowe melodie. W błędowickiej dzielnicy Na Dólnioku orkiestra tak była zajęta swym koncertem, że wpadła do rowu pełnego wody i nieźle się wykąpała. Po innym balu np. dowiedziałem się, że najatrakcyjniejsza kobieta imprezy, pewna pani doktor z hawierzowskiego szpitala zdradziła, że za przebywanie pod dzwonem zdobyła ponad 40 czekoladek. (...)

Dwa lata temu ta wyborowa impreza ze wszystkimi swoimi atrakcjami przeniosła się do Domu PZKO w Hawierzowie Błędowicach. Również i tegoroczny Babski Bal zapowiada się bardzo interesująco. Uczestników czeka kilka niespodzianek. Kto chce się zatem dobrze zabawić, niechaj dnia 15 stycznia 2005 przybywa do Domu PZKO w Błędowicach na Babski Bal. Bliższe informacje na www.babskibal.wz.cz.

(A.K.)

(nazwisko i adres do wiadomości redakcji)

Największą atrakcją balu MK PZKO w Lesznej Dolnej, który odbył się w ubiegłą sobotę w miejscowym Domu PZKO, był występ murzyńskiej grupy „Mbunda Afrika" (jej członkowie wywodzą się z Gwinei, Wybrzeża Kości Słoniowej i Konga). Sala bawiła się w rytmach bębenków, tamtamów i grzechotek i przy dźwiękach przyśpiewek i tanecznych melodii z krajów pochodzenia artystów.

Fot. Archiwum MK PZKO

Wydarzenia Sportowe

HOKEJOWY WEEKEND: STALOWNICY PRZEGRALI NA WŁASNE ŻYCZENIE

Petr Nedvěd katem Trzyńca

Skalp wicelidera tabeli mieli w niedzielę na wyciągnięcie dłoni hokeiści Stalowników Trzyniec. Jeszcze w 58. minucie trzyńczanie prowadzili nad Spartą Praga 1:0, ale goście zdołali doprowadzić do dogrywki a w niej doświadczony Petr Nedvěd przechylił szalę zwycięstwa na stronę faworyta. Trzy punkty wywalczyli na lodzie Litwinowa gracze Witkowic. Po dwóch przegranych meczach ekipa Vladimíra Vůjtka wzięła się w garść i za sprawą wygranej w Litwinowie ostrawianie awansowali na szóstą lokatę w tabeli Tipsport Ekstraligi. Ciekawie zapowiadał się sobotni pojedynek w I lidze pomiędzy Sarezą Ostrawa a Hawierzowem. W derby lepiej ustawili celowniki hokeiści Sarezy, pokonując przed własną publicznością Pantery 4:2. Wczoraj po zamknięciu numeru Hawierzów podejmował u siebie HC Kadań. W II lidze drużyna Orłowej przegrała w Prościejowie 0:5.

– Byliśmy blisko cennego zwycięstwa, niestety nie udało nam się utrzymać jednobramkowego prowadzenia do końca meczu – stwierdził trener Stalowników Trzyniec **Lubomír Pokovič**. *– Sparta w końcówce mocno nas przycisnęła do muru i defensywa po prostu nie wytrzymała* – skomentował feralne ostatnie minuty niedzielnego spotkania trzyniecki szkoleniowiec. *– W drugiej i trzeciej tercji mieliśmy kilka okazji do podwyższenia rezultatu, nie trafiamy jednak w światło bramki nawet w stuprocentowych sytuacjach* – dodał Pokovič. Trzyńczanie mają cały tydzień na poprawę formy i wyeliminowanie głównych mankamentów w swej grze. Spotkania 40. kolejki Ekstraligi odbędą się dopiero we wtorek 18 stycznia. Trzyniec podejmować będzie pod Jaworowym Karlowe Wary. Wiele wskazuje jednak na to, że Stalowników zabraknie w tym roku w fazie play off.

TIPSPORT EKSTRALIGA

● **TRZYNIEC – SPARTA 1:2 w dogr. (1:0, 0:0, 0:1 – 0:1). Bramki: 8. Klouček – 58. Pilař, 63. Nedvěd. Sędziował Homola. Kary – 6:5. Widzów 3850**. Gospodarze nie mogli wystawić do gry wszystkich czterech formacji. Brakowało kontuzjowanego Zdeňka Skořepy i Pavla Janků. W składzie Stalowników pojawił się ponownie napastnik Jaroslav Svoboda, młodzieżowy mistrz świata z 2000 roku, który początek sezonu spędził w pierwszoligowym Ołomuńcu. Właśnie z jego podania zdobył w 8. minucie Klouček – na długo – jedynego gola w meczu. Sparta od drugiej tercji zwiększyła obroty, ale ofiarnie grający trzyńczanie (z świetnym Bieglem w bramce) przyprawiali gości o palpitację serca. W końcówce drugiej tercji Biegl brawurowo wybronił murowane okazje Výbornego i Tona, a w ostatniej odsłonie po strzale aktywnego Tona w sukurs przyszedł mu słupek. Stalownicy przegrali ten mecz niejako na własne życzenie. Hašek i Klouček parli samotnie na bramkę Sparty, zabrakło im jednak zimnej krwi. Drugi gol do siatki gości chyba definitywnie przesądziłby sprawę. Było jednak zgoła inaczej. W 58. minucie po zamieszaniu podbramkowym Pilař wyrównał na 1:1, doprowadzając do dogrywki. Po 121 sekundach przedłużenia Petr Nedvěd str łem z bekhendu zapewnił gości dwa punkty.

● **LITWINÓW – WITKOWICE 2 (0:2, 2:1, 0:2). Bramki: 25. Ručinsk 29. Čaloun – 4. Seman, 19. Varad 37. P. Hubáček, 51. Vůjtek, 60. Ir Sędziował Trombík. Kary – 7 wykorzystane 1:1. Widzów 4520. Lokaty:** 1. Zlin 81, 2. Sparta 76, Liberec 70,... 6. Witkowice 60,... Trzyniec 38, 14. Jihlawa 16 pkt. DZ w dogrywce 21. kolejki: Karlo Wary – Witkowice.

I LIGA

● **SAREZA OSTRAWA – HAW RZÓW 4:2 (0:0, 2:2, 2:0). Bramki: Holuša, 32. F. Čech, 50. Grof, Grman – 33. Dvořák, 40. Mare Sędziował Hradil. Kary – 7:5, w rzystane 1:0. Widzów 800.** Wcz po zamknięciu numeru Hawier zmierzył się z Kadanią, Ostrav Piskiem.

II LIGA

● **PROŚCIEJÓW – ORŁOWA (1:0, 3:0, 1:0). Bramki: 11. i Kameš, 29. Sabela, 34. Luka, Doseděl. Widzów 1500.** W mecz szczycie trzecia w tabeli Orłowa gła na wyjeździe liderowi z Prośc wa. Na losach meczu zaważyła d tercja, kiedy to goście zbyt cz pojawiali się na ławce kar i gosp rze skrzętnie to wykorzystali. – *ściejów to jedyny w pełni zawod zespół w grupie wschodniej II li chłopcy potwierdzili klasę równie pojedynku z nami* – stwierdził tre Orłowej **Pavel Leksovský**. – *M podopiecznym zabrakło trochę dy pliny, ale chciałbym podkreślić sędzia prowadził te zawody zbyt dencyjnie* – uważa orłowski szk niowiec. – *Teraz gramy dwukro przed własną publicznością – jut Przerowem a w niedzielę z Nov Jiczynem i liczę na sześć punktów*

Lokaty po 27. kolejce: 1. Pro jów 59, 2. Technika Brno 55, 3. O wa 52 pkt. **JUTRO:** Orłowa – Prz (18.00).

Opr. JANUSZ BITT

Sport polski

❒ **SUKCES KATARZYNY KARASIŃSKIEJ**. Długo musieli czekać kibice na to, żeby zobaczyć polską zawodniczkę podczas drugiego przejazdu alpejskiego Pucharu Świata. Sztuka ta udała się Katarzynie Karasińskiej w Santa Caterina. Polka zajęła ostatecznie 27. miejsce.

❒ **MILA W LIDZE AUSTRIACKIEJ**. Sebastian Mila jest piłkarzem Austrii Wiedeń. Reprezentant Polski w sobotę podpisał kontrakt z austriackim klubem. Umowa będzie obowiązywać przez 2.5 roku. Sumy transferu nie ujawniono, ale według nieoficjalnych informacji na konto Groclinu Grodzisk Wlkp. wpłynie kwota 1.5 miliona euro. W nowym klubie Mila będzie miał dwóch kolegów z Polski - Radosława Gilewicza i Krzysztofa Ratajczyka.

❒ **KOLARSKI PUCHAR ŚWIATA: DRUGIE MIEJSCE POLAKÓW NA TORZE**. Reprezentacja Polski w składzie Rafał Furman, Łukasz Kwiatkowski i Damian Zielinski zajęła drugie miejsce w sprincie drużynowym w zawodach Pucharu Świata w kolarstwie torowym w Manchesterze.

❒ **ŚWIDERSKI GWIAZDĄ WŁOSKIEJ SERIE A**. Sebastian Świderski po raz kolejny udowodnił, że jest w rewelacyjnej formie. Niestety, bardzo dobra dyspozycja reprezentanta Polski w siatkówce nie pomogła RPA-LuigiBacchi.it Perugia w spotkaniu z Itas Diatec Trentino w meczu 1. kolejki rundy rewanżowej włoskiej Serie A. Drużyna Świderskiego przegrała 0:3.

(jb, PAP)

Od bramki do bramki

■ **PIŁKARSKIE SPARINGI: Banik Ostrawa – Futbol Trzyniec 1:1 (1:0). Bramki: 37. Joukl – 77. Hupka**. W pierwszej odsłonie lekką przewagę utrzymywali gospodarze. Chociaż w obronie Trzyńca najczęściej siał popłoch Papadopulos, autorem gola został szybki Joukl (ongiś Trzyniec), który wykorzystał krosowe podanie jednego z partnerów. Po przerwie nieco lepsze wrażenie sprawiali goście, jednakże Jakusowi, Malířowi i Walicy zabrakło zimnej krwi. Gospodarze nastawili się na szybkie kontrataki, ale rywale zdołali upilnować szybkiego Žůrka. Wyrównującego gola po kornerze Malíře i główce Jakusa zdobył stojący u dłuższego słupka Hupka, którego obrońcy pozostawili bez asekuracji.

Slavia Orłowa – FK Hawierzów ramach turnieju we Wracimowie); **Orłe – Raszkowice 1:1** (dla rezerw Slavii sek); **Karwina – Hluczyn 1:2** *(w sparing* Bażantnicy gola dla gospodarzy zdobył trich); **Dziećmorowice – Nydek 5:0** (na trowym boisku w Trzyńcu bramki stra Z. Kadlčák 2, Úlehla, Pflégr, Osička).

■ **SZCZYPIORNIŚCI BANIKA WARZYSKO Z GÄNSENDORFEM**. Pr rze ręczni Banika Karwina zmierzyli s ubiegły piątek i sobotę na wyjeźdz austriackim zespołem Gänsendorf. W tek podopieczni trenera Jiřego Kekrta ciężyli 34:31 (najw. bramek: Mróz Kichner 5, Kust, Pavlíček 4), w sobotę Austriakom 27:28 (Zdráhala 5, Ho Kubis 4). **Jutro** karwiniacy podejmu własnych śmieciach Frydek-Mi (17.30).

(jb, man

PŚ W SKOKACH NARCIARSKICH: SŁABY WYSTĘP POLAKÓW W WILLINGEN

Ahonen przyćmił rywali

Adam Małysz zajął 9. miejsce w konkursie Pucharu Świata w niemieckim Willingen. Polak skoczył 126,5 m oraz 133,0 m i uzyskał łączną notę 230,1 pkt. Konkurs w imponującym stylu wygrał Fin Janne Ahonen. Lider klasyfikacji generalnej PŚ w drugiej serii skoczył 152 m, ustanawiając rekord obiektu „Muehlenkopf" i bijąc o pół metra poprzedni rekord skoczni, należący od 3 lutego 2001 roku do Adama Małysza. Na piątym miejscu uplasował się w niedzielnym konkursie Czech Jakub Janda, który w klasyfikacji generalnej PŚ zajmuje trzecią pozycję. Do drugiej serii nie awansował Polak Robert Mateja (36. lokata), zaś przez kwalifikacje nie przebrnęli Mateusz Rutkowski (51. miejsce) i Stefan Hula (55. pozycja). Polacy wypadli źle również w sobotnim konkursie drużynowym, zajmując dopiero dziesiąte miejsce. Z powodu silnego wiatru rozegrano tylko jedną serię, uznając jej wyniki za końcowe. Triumfowali reprezentanci Niemiec.

Rozczarowania nie krył trener polskiej kadry **Heinz Kuttin**. – *Jestem rozczarowany wydarzeniami w Willingen. Jednak nie wynikami, tylko tym, że oba konkursy, tak sobotni drużynowy, jak i niedzielny indywidualny, ciągnięto na siłę* – powiedział szkoleniowiec w rozmowie z polskimi dziennikarzami. Groźny upadek miał podczas sobotniego konkursu drużynowego niemiecki skoczek Alexander Herr. Zerwał wiązadła krzyżowe i w tym sezonie zimowym już nie wystartuje. – *To, że w takim wietrze skoczkowie ryzykowali zdrowiem, że nie było mowy o równości szans, jest nieważne. Sport był na drugim planie. Nie może być tak, że zawodnik najeżdża na próg spodziewając się wiatru z przodu, a dostaje uderzenie w plecy* – skarżył się Kuttin.

Trener polskiej kadry broni swojej decyzji o star zawodach drużynowych Stefana Huli, któremu sob występ kompletnie nie wyszedł. – *Młodzi, jak Hula Kamil Stoch, skaczą na treningach tyle co Bachleda pień, a pracują jak profesjonaliści. Dlatego uważa trzeba im nadal dawać szansę. Po to, żeby polskie s miały z nich pożytek w przyszłości* – dodał Austriak.

Wyniki konkursu drużynowego: 1. Niemcy 481,2 pk Finlandia 466,9, 3. Austria 429,6,... 6. RC 371,7,... 10. ska 265,1 pkt. **Niedzielny konkurs indywidualny:** 1. A nen (Fin.) 279,1 pkt. (135 i 152 m), 2. Hoellwarth (Aus 274,8 (137 i 146,5), 3. Küttel (Szwajc.) 267,5 (136,5 i 14 5. Janda (RC) 255,3 (135 i 136), 9. Małysz 230,1 (126 133).

(jb, P